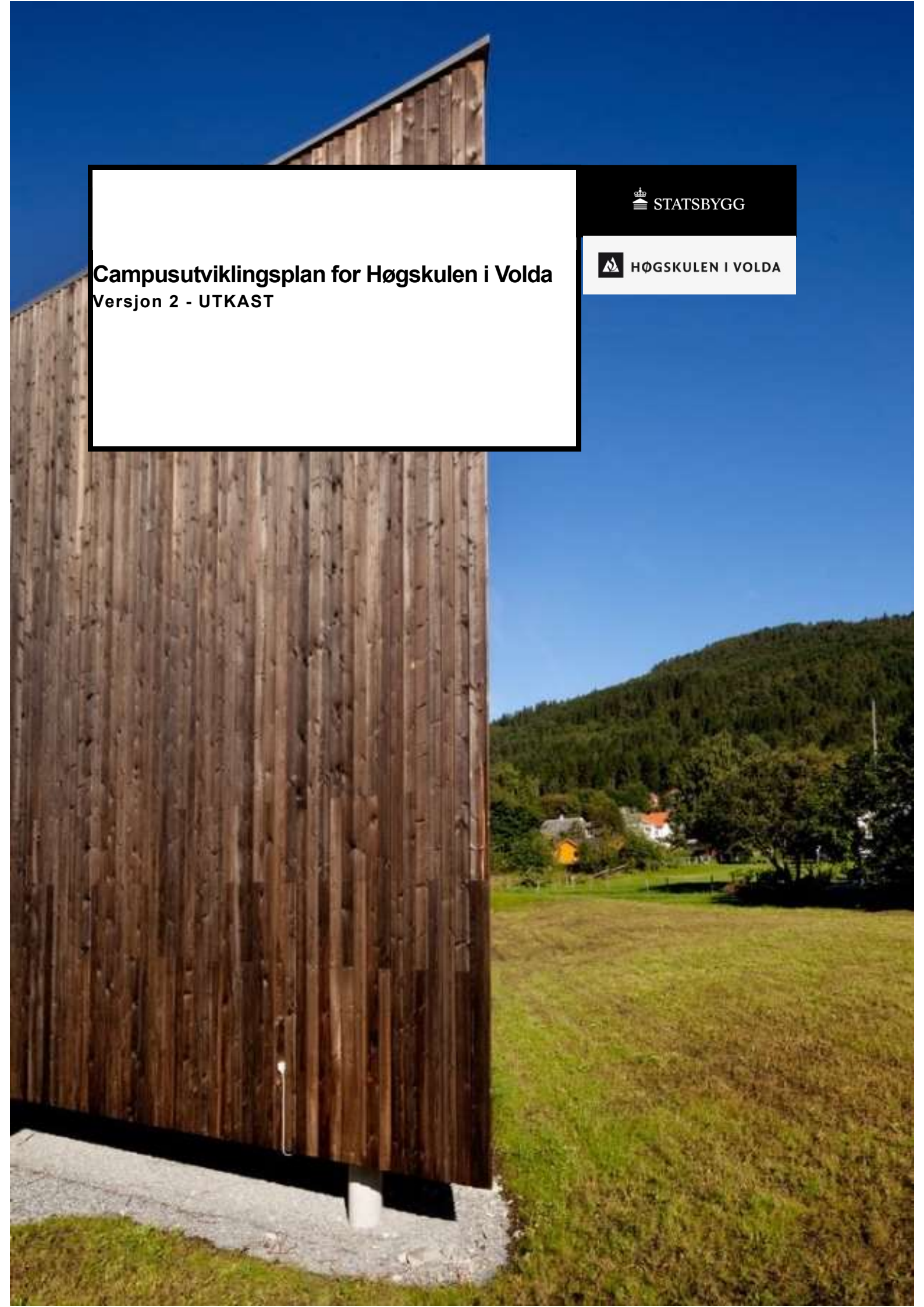

Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda

Versjon 2 - UTKAST

 STATSBYGG

 HØGSKULEN I VOLDA

Innhold

Sammendrag	4
1. Innledning	5
1.1 Bakgrunn og mandat for campusplanen	5
1.2 Fremgangsmåte	5
1.3 Grensesnitt til andre prosjekter	7
2. Dagens situasjon	9
2.1 Om Høgskulen i Volda	9
2.2 Dagens campus med omgivelser	11
2.3 Stedlige forhold og planstatus	12
2.3.1 Beliggenhet og eiendomsforhold	12
2.3.2 Overordnede føringer og planstatus	12
2.3.3 Bebyggelsesstruktur	15
2.3.4 Utearealene og møteplasser ute	15
2.3.5 Landskap og naturverdi	15
2.3.6 Overvann og flom	15
2.3.7 Grunnforhold	16
2.3.8 Kulturhistorie og kulturverdi	16
2.4 Mobilitet	16
2.4.1 Funn fra reisevaneundersøkelse ved HVO	17
2.4.2 Parkering	18
2.4.3 Kollektivtrafikk	18
2.4.4 Gange og sykkel	19
2.4.5 Tilrettelegging for grønnere mobilitet	19
2.5 Bygningsmassen på campus	19
2.5.1 Kartlegging av arealer og funksjoner	20
2.5.2 Dagens bruk av arealene	25
2.5.3 Vurdering av egnethet til de ulike bygningene	26
2.5.4 Oppsummering	28
3. Behovsanalyse	29
3.1 Normative behov	29
3.2 Forventet utviklingstrekk som kan påvirke campusutformingen	30
3.2.1 Strategisk campusutvikling	30
3.2.2 Læringsformer, teknologi og utforming av campus og bygninger	31
3.2.3 Prognoser for fremtidig studentopptak	31
3.2.4 Sosiale forhold og helse og trivsel	32

3.3	Interessentenes behov.....	32
4	Mål.....	36
4.1	Visjon og effektmål	36
5	Kapasitets- og funksjonsbehov	38
5.1	Forventet utvikling i student- og ansatt-tall og kapasitetsutfordringer på campus i dag ...	38
5.2	Kapasitets- og funksjonsbehov	38
6	Mulighetsstudie.....	42
6.1	Innsatsområder.....	42
6.2	Vurdering av ulike prinsipper i mulighetsstudien	43
6.3	Ulike framtidsbilder	44
7	Arealstrategi.....	45
	Referanser	46

Sammendrag

Skrives i endelig versjon.

1. Innledning

1.1 Bakgrunn og mandat for campusplanen

Ledelsen ved Høgskulen i Volda (HVO) har gitt Statsbygg i oppdrag å utarbeide en campusutviklingsplan. Den forrige campusutviklingsplanen til HVO ble utarbeidet i 2015. Siden 2015 er hovedtiltaket fra den forrige campusplanen, nytt mediefagsbygg, under bygging. I tillegg planlegges ny E39 i tunnel mellom Volda og Furene som er nær campus og nye Volda Campus Sparebank1 Arena (VCA) er under oppføring. Volda kommunes arealdel i ny kommuneplan ble vedtatt i 2016. I 2018 la Kunnskapsdepartementet nye føringer for campusutviklingsplaner gjennom langtidsplan for forskning og høyere utdanning. Ledelsen ved HVO har derfor sett et behov for å lage en oppdatert campusutviklingsplan der campus sees i en større sammenheng for å sikre areal for langsiktig utvikling og lage en plan for tilpasning av eksisterende arealer. Statsbygg forvalter størsteparten av arealene til HVO. Høgskulen leier ellers arealer fra Volda kommune og Studentsamskipnaden i Volda. I tillegg til dette forvalter de noen mindre arealer selv.

Hva er en campusutviklingsplan?

Campusutviklingsplaner er helhetlige og langsiktige plan for effektiv og god bruk og utvikling av bygg, eiendom og infrastruktur. En campusutviklingsplan skal støtte opp under institusjonens faglige og strategiske målsettinger.

Definisjonen baserer seg på forventninger fra Kunnskapsdepartementet (KD). I langtidsplanen for forskning og høyere utdanning fra KD, som kom høsten 2018, la for første gang en norsk regjering frem en politikk for universitets- og høyskolebygg. Hovedbudskapet i denne er at bygg, utstyr og infrastruktur skal legge til rette for kvalitet i utdanning og forskning, og for bærekraft og miljø. Campus skal og fremme samarbeid – mellom studenter og forskere, academia og næringslivet og lokalsamfunnet. Campusutviklingsplanene er strategiske dokumenter for institusjonene, og ikke formelt sett del av en planhierarki som er forpliktende for utbyggingstiltak – hverken for institusjonen selv eller for reguleringsmyndigheter, departementer, Statsbygg eller andre aktører.

1.2 Fremgangsmåte

Prosess

Oppstartsmøtet mellom Høgskulen i Volda og Statsbygg ble avholdt 27.02.2019. Kort tid etter dette startet kartleggingsarbeidet. Her ble det utviklet et kunnskapsgrunnlag gjennom kartlegging av dagens situasjon, utfordringer, muligheter og fremtidstrender og utviklingstrekk. Det utarbeidede kunnskapsgrunnlaget ble presentert internt på høgskulen og til deltakerne i den eksterne referansegruppa 15.10.19. Deler av kunnskapsgrunnlaget ble plukket ut av høgskulen til videre validering og kvalitetssikring. Sammen med utarbeidelsen av effektmål for utviklingen av campus har kartleggingsarbeidet dannet grunnlaget for utarbeidelse av tiltak og strategier for fremtidig utvikling av campus. Etter kartleggingsfasen ble det gjennomført mulighetsstudier for areal, landskap, transport og bygningsmassen som grunnlag for definering av alternativer for utvikling av campus. Det ble underveis i dette arbeidet sendt ut et høringsnotat på begrenset høring for å samle dekanenes innspill til mulighetsstudienes innretning og viktige aspekter som bør ivaretas i campusutviklingsplanen. Et forslag til campusutviklingsplan vil bli sendt på høring internt på høgskulen og til deltakerne i den eksterne referansegruppa før endelig ferdigstillelse.

Organisering

Prosjektet har vært organisert med en styringsgruppe, prosjektledelse og arbeidsgrupper. I tillegg til dette har prosjektet hatt to referansegrupper, en bestående av representanter i HVO og en bestående av eksterne interessenter.

Gruppe	Deltaker og rolle
Styringsgruppa	– Johann Roppen, rektor ved Høgskulen i Volda – Karen Fredrikke Lomeland Jacobsen, direktør ved Høgskulen i Volda/ til 09.19: Per Halse, professor ved Høgskulen i Volda – Ingunn Welle, økonomidirektør ved Høgskulen i Volda – Niels Jørgen Andreassen, prosjektleder ved Høgskulen i Volda – Kjetil Lehn, sektordirektør for universitet og høgskoler i Statsbygg – Brit Sylte, avdelingsdirektør seksjon for areal- og konseptutvikling i Statsbygg/fra og med 09.19: Lise Bergfløt, fungerende avdelingsdirektør seksjon for areal- og konseptutvikling
Prosjektledelse	– Yngvild Pernell, prosjektleder seksjon for areal- og konseptutvikling i Statsbygg/fra og med 09.19: Steffen Gretland, prosjektleder seksjon for areal- og konseptutvikling i Statsbygg – Kristin Vollan, eiendomssjef i Statsbygg – Niels Jørgen Andreassen, prosjektleder ved Høgskulen i Volda
Arbeidsgruppe - landskap, areal og transport	– Rådgivere fra Link Arkitektur – Ane Kvamshagen, planseksjonen i Statsbygg
Arbeidsgruppe - bygningsmasse	– Rådgivere fra Lerche Arkitekter – Kjersti Aase Winjum, faglig ressurscenter for arkitektur i Statsbygg
Referansegruppe - intern	– Niels Jørgen Andreassen, prosjektleder – Mona Iren Auganæs, bibliotek – Trond Vidar Bratteberg – Maia Lisa Hjelmeseeth Vik, studieadministrasjonen – Iulia Beleuta, avdeling for internasjonalisering – Gonnie Smit, studieadministrasjonen – Randi Bergem, dekan Avdeling for samfunnsfag og historie – Kjell Einar Dagfinrud, kontorsjef Avdeling for samfunnsfag og historie – Unni Hagen, dekan Avdeling for kulturfag – Stig Flåskjer, IT – Margrete Apelseeth, Avdeling for eiendom – Odd Ragnar Hunnes, dekan Avdeling for mediefag – Synnøve Hedemann Amdam, høgskulelektor – Marthe Osmundsen – Hilde Gry Leer-Salvesen, IT – Leif Roar Strand, avdeling for eiendom – Roar Stokken, Institutt for sosialfag – Trym Nikolas Rimmen

Referansegruppe - ekstern	- Jan Henning Egset, Studentsamskipnaden i Volda - Rune Aasen, Studentsamskipnaden i Volda - Knut Nautvik, Helse Møre og Romsdal - Magnulf Arne Gjersdal, Helse Møre og Romsdal - Per Olaf Brakkan, Møre og Romsdal fylkeskommune - Trond Gjelsest, Møre og Romsdal fylkeskommune - Asbjørn Moltudal, Volda kommune - Rune Sjurgard, Volda kommune - Jørgen Vestgarden, Volda kommune - Jarl Martin Møller, Volda kommune - Martin Foldal, Sunnmøre kulturnæringshage - Arild Bakke, Volda Campus Arena
---------------------------	--

1.3 Grensesnitt til andre prosjekter

Det pågår flere andre prosjekter som virker inn på campusutviklingsplanprosjektet. Dette er prosjekter som enten er under utredning, planlegging eller bygging.

- **Nytt bygg for mediefagene (innflytting høsten 2021):** Bygget skal sikre at HVO fremdeles skal være ledende innen yrkesrettede medieutdanninger. Både i anleggsfasen og ved ferdig bygget anlegg vil nybygget medføre en nedbygging av antallet parkeringsplasser på campus. Nybygget skal bygges sentralt på campus, der den største parkeringsplassen i dag ligger. Bygget har et budsjett på 200 millioner, og kan huse opptil 50 ansatte og 500 studenter.
- **Oppgradering av Ivar Aasen-huset og Volda Kunnskapspark:** Etter at nytt mediebygg står ferdig vil Ivar Aasen huset mest sannsynlig bli rehabilitert og oppgradert. I 2017 ble det gjort vurderinger av oppgradering og råbygg til en tredje etasje på bygget. Det planlegges for en fremtidig etablering av Volda kunnskapspark i Ivar Aasen-huset etter oppgraderinger. Prosjektet eies av Møre og Romsdal Fylkeskommune, Volda kommune, Høgskulen i Volda og Sunnmøre Kulturnæringshage.
- **Volda Campus Arena:** Ny idrettshall som skal stå klar i 2020 med internasjonale mål for volleyball og håndballarena med plass til ca 1.500-2.000 tilskuere. Idrettshallen skal også ha klatrehall og buldrevegg. Prosjektet inkluderer 110 parkeringsplasser i kjeller og 35 plasser utvendig.
- **Avgiftparkering på høgskuleområdet:** Forventes innført i 2020
- **Ombygging av store auditoriet i Hans Strøm huset:** Auditoriet skal bygges om for å legge til rette for undervisning i mindre grupper og for enkel veksling mellom plenums- og gruppearbeid. Avsluttes i 2020.
- **Ny trasé og tunnel for E39:** Vei og tunnel er ferdig regulert, men det mangler finansiering. I henhold til nasjonal transportplan tilsier oppstart 2023/2024. Veidirektoratet har kommet med et pålegg om å redusere kostnadene på prosjektet. Veien er regulert med to løp i hver retning, Statens vegvesen ser på mulighet for kun et løp. Bompengeregulering er ikke avklart. Den nye veien vil medføre nytt kjøremønster til og rundt campus.
- **Riving/ombygging av svømmehall:** Det planlegges nå for en riving av eksisterende svømmehall som eies av Statsbygg. Ny svømmehall i kommunal regi planlegges bygget sammen med Volda campus arena, på nordsiden, men det er usikkert når det kan skje.

- **Heltne II, nye studentboliger:** Samskipnaden planlegger for ca. 200 nye boligenheter på Heltne, budsjettert til 100 mill. Første byggetrinn stod ferdig desember 2019, med 120 nye boenheter. Byggetrinn 2 skal stå ferdig høsten 2020, med 74 boenheter.
- **Nye gangforbindelser:** Ny gangforbindelse mellom ungdomsskolen og Volda campus arena bygges i år, samt ny gangforbindelse mellom Øyra skule og Volda campus arena. Det vil også kome gangveg tilpassa elevar ved Volda vidaregåande skule som skal ha kroppsøving i Volda Campus Arena
- **Prosjekt høgskulebiblioteket:** Det er gjort en mulighetsstudie for biblioteket ved HVO, hvor høgskulen har engasjert firmaet Aat Vos til å gjøre studien.
- **Næringsbygg ved campus:** Varslet planoppstart for reguleringsplan for område sørvest for campus og rundkjøringen for E39. Bygget skal ha butikker, kontorer, boliger og parkering (150 plasser).
- **Volda ungdomsskole:** Det skal bygges nybygg for ungdomsskolen på samme tomt som i dag. Nybygget skal stå ferdig om ca. 2 år.
- **Volda vidaregåande skule:** Volda VGS planlegger å opprette en ny TPO-base. Et av alternativene de vurderer er å bygge den nye basen tett opp mot HVO.
- **Utvikling av kollektivtransport i regionen:** Volda og Ørsta kommune arbeider nå sammen med fylkeskommunen på et prosjekt for å se på utvikling og tiltak innen kollektivtilbudet i området for å øke bruk av kollektivtransport. Gjennom prosjektet er det blant annet gjennomført en reisevaneundersøkelse.
- **Flom-prosjekt:** Volda kommune har et pågående prosjekt knyttet til flomsikring. Prosjektet innebærer bygging av overføringskanal til Heltneelva for å redusere flomfare i bekkene gjennom Volda sentrum, inkludert høgskuleområdet.
- **Utbygginger av Volda sjukehus:** Det planlegges større utbygginger og utbedringer av eksisterende bygningsmasse. det er mangel på parkeringsplasser ved sykehuset i dag.

2. Dagens situasjon

2.1 Om Høgskulen i Volda

Total tal studentar:	4500
På campus	3105
Nettstudentar	1230
Fjernstudentar	170
Tal internasjonale studentar:	245 (inkludert i totaltalet)
Tal studietilbod:	180 (femnar om alle studieprogram: master-, og bachelorutdanningar, årsstudium, vidareutdanningar på ulike nivå og av ulikt omfang og fleksible studietilbod som til dømes nett- og deltidsstudium)
Tal fleksible studietilbod:	70
Tal tilsette (årsverk):	350 (derav om lag 235 vitenskapleg tilsette)
Tal førstestillingar:	105 (derav 25 toppstillingar)

Volda lærarhøgskule og Møre og Romsdal distriktshøgskule Volda, blei slått saman til Høgskulen i Volda i 1994.

I 1998 fekk høgskulen eit nytt hus som også fysisk knytte saman dei to tidlegare institusjonane. Berte Kanutte-huset gav ein liten auke i talet på undervisningsrom med to nye auditorium (220 sitteplassar), to klasserom med plass til om lag 30 studentar i kvart av dei og i tillegg fleire datarom. Sidan 1998 har høgskulen ikkje fått nye undervisningsrom sjølv om studenttalet har auka frå om lag 2.800 i 1998 til 4.500 i 2019. I 1998 hadde vi rundt 50 studieprogram. Innføringa av kvalitetsreforma i 2002 gav oss fleire fullmakter og høve til å starte eigne studieprogram utan godkjenning frå departementet. Det førte til ein stor auke i talet på studieprogram – i Volda som andre stader. HVO har også satsa mykje på utvikling av fleksible studium, og vi har no 180 studium i alt.

Fagprofil

Høgskulen i Volda er den største UH-institusjonen i Møre og Romsdal og har ein langstrekt, men samla høgskuleområde. HVO er høgskulen for human- og samfunnsvitskapane i regionen.

I strategiplanen for 2017-2020 er dei strategiske hovudsatsingane til høgskulen:

- Å tilby solide masterutdanningar for grunnskulelærarar og vere hovudleverandør av lærarar til regionen
- Å vere den leiande yrkesretta medieutdanninga i Norge
- I samarbeid med mellom andre Universitetet i Bergen, Nynorsk kultursentrum og Nasjonalt senter for nynorsk i opplæringa – ta eit særleg ansvar for forskning på nynorsk språk og litteratur og sikre nynorsk som fagspråk
- Å vere i front når det gjeld å utvikle fleksible utdanningstilbod av høg kvalitet
- Å vidareutvikle studietilbodet på PhD-nivå i sosialfag saman med Høgskolen i Molde og satse på tverrfagleg helsefremjande kompetanse

Medieutdanningane ved HVO

Medieutdanningane ved HVO har eit godt renommé, er nasjonalt kjende, har mange søkjarar og studentar som gjennomfører med gode resultat. Mediefagmiljøa har i tillegg til det teoretiske fokuset lagt stor vekt på at dei skal vere mest mogleg relevante for arbeidet som ventar i profesjonelle

redaksjonar. Utdanningane er difor organiserte med interne praksisperiodar i realistiske redaksjons- og produksjonsmiljø med tett fagleg oppfølging og rettleiing. Dette er ressurskrevjande, men også eit viktig særtrekk ved medieutdanningane ved Høgskulen i Volda.

Lærarutdanningane ved HVO

Lærarutdanningane er særst viktige for HVO. Ein stor del av vidareutdanningane våre er også knytte til lærarutdanning, og utan ei solid grunnutdanning vil vi ikkje kunne stette krava for oppdatering og livslang læring. Grunnskulelærarutdanninga (GLU) vart masterutdanning frå 2017. Dette innebar ein auke i studenttalet og fleire studentgrupper – noko som krev fleire undervisningslokale. Det medførte også ein auke i talet på tilsette – og dermed behov for fleire kontorarbeidsplassar.

Sidan 2019 har det vorte stilt krav om master for opptak på PPU, med unntak av praktiske estetiske fag der bachelor fram til 2025 kan gi opptak på PPU. Høgskulen ventar ikkje endring i talet på PPU-studentar i åra som kjem, men både studentgrunnlag, undervisning og praksis vil endre seg.

Sosialfaga

Utviklinga i velferdstenestene med samhandlingsreforma, endringar i NAV, vektlegging av tverrprofesjonelt samarbeid og krav om meir spesialisert kompetanse, stiller nye forventningar for sosialfaga. Det vert meir vekt på praksisnær og klientrelatert kompetanse, behov for meir kunnskap om og erfaring med tverrprofesjonelt samarbeid og truleg også etterkvart utviding av studia til masternivå. Dette vil krevje fleire undervisnings- og grupperom. Høgskulen vil i 2020 bygge om sitt største auditorium, Strøm-auditoriet, for å legge til rette for undervisning i mindre grupper og for enkel veksling mellom plenums- og gruppearbeid. Det er truleg sosialarbeidarutdanningane som vil merke dette mest i undervisningskvardagen.

Master- og doktorgrad

HVO er på den eine sida prega av stabilitet i studietilbod og fagleg profil og har ikkje utvida studieporteføljen til nye fagområde dei siste tiåra. Samstundes har profilen stadig blitt spissa og gjort tydelegare ved at fleire og fleire fagmiljø har fått mastergrader, og ein doktorgrad, oppå grunnutdanningane.

HVO fekk sine første mastergrader i 1999 og har sidan fått stadig fleire. I 2019 har høgskulen i alt ca 15 mastergrader. Sidan 2015 har vi også hatt ein doktorgrad (fellesgrad) i Helse og sosialfag saman med Høgskolen i Molde.

Internasjonalisering

Internasjonale perspektiv, språk og kulturforståing er i aukande grad relevant for dei som skal ut i arbeidslivet. Høgskulen i Volda har, samanlikna med tilsvarande institusjonar, mange studentar på utveksling og praksis i utlandet.

Men ikkje alle studentar har høve til å studere i utlandet, så vi må også ha fokus på internasjonalisering heime. For å skape eit internasjonalt læringsmiljø ved HVO må vi å tiltrekke oss studentar og førelesarar frå utlandet, samt skape faglege og sosiale arenaer der lokale og internasjonale møtast.

HVO var den første norske høgskulen som oppretta ein møtestad for internasjonale og lokale studentar, Pangaia, som ligg sentralt på campus og er bemanna av studentmedarbeidarar. Pangaia spelar ei utruleg viktig rolle for å skape eit godt psykososialt miljø for studentane og står for ei heil rekke arrangement som internasjonale kveldar, buddy-veka, turar og filmkveldar.

Forsking

Høgskulen i Volda har sidan 1994 auka talet på fagleg tilsette (årsverk) i undervisnings- og forskingsstillingar frå 137 til 237. Andelen av førstekompetente har i same åra auka frå ca 25 prosent til over 50 prosent. I 1994 hadde høgskulen ein professor. I 2020 står professorar og dosentar for ca 25

årsverk ved høgskulen. Denne kompetansehevinga ligg til grunn for at høgskulen har fått akkreditert ein doktorgrad og stadig fleire mastergrader.

Mesteparten av forskinga ved høgskulen er innanfor samfunnsvitskaplege og humanistiske fag.

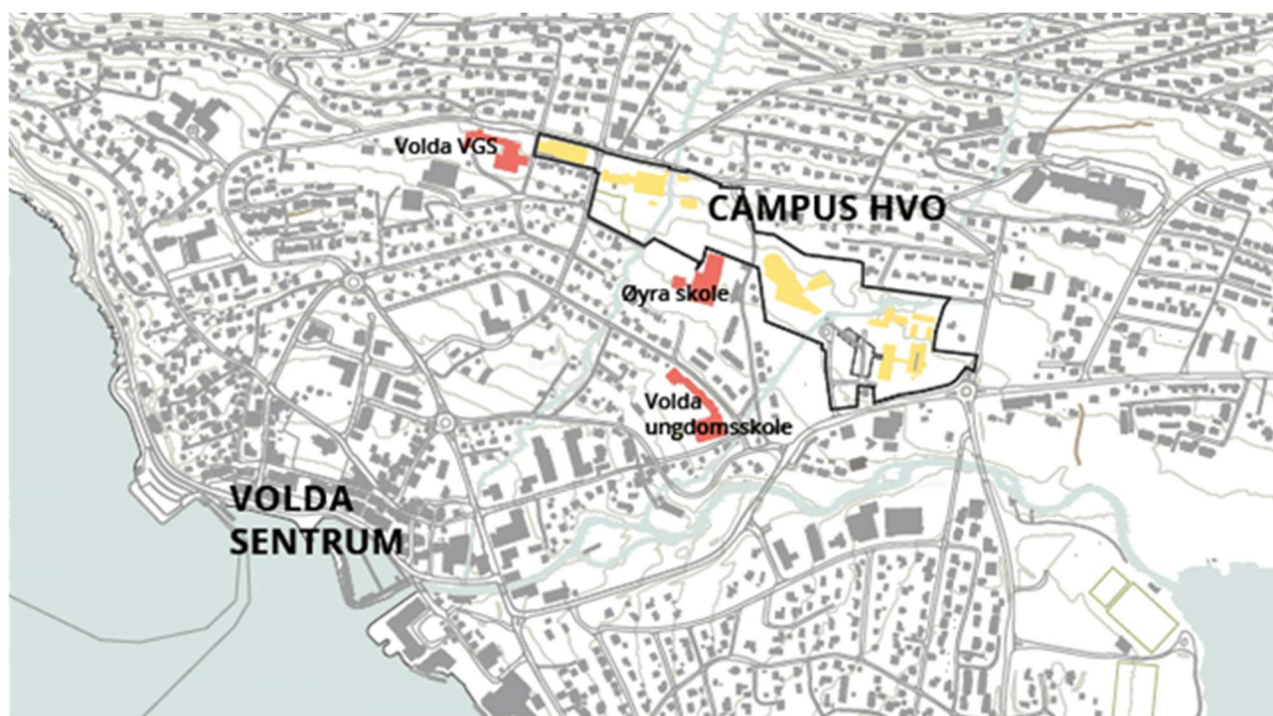
Forskningsaktiviteten har difor i liten grad vore avhengig av spesialrom. Han vil for dei fleste tilsette gå føre seg på dei vanlege arbeidsplassane eller på feltarbeid i skular, kommunar eller andre delar av arbeidslivet i inn- og utland. Når det gjeld kunstfag, idrettsfag og mediefag vil det i ein viss grad vere behov for spesialrom for utviklingsarbeid og forskning.

2.2 Dagens campus med omgivelser

Dagens campus ligger ca. 1 km nord for Volda sentrum, organisert i et bånd som følger landskapet i en sør-øst/nordvest-retning. Landskapet på campus er svakt hellende fra nordvest til sørøst. Uteområdene og byggene har flotte utsiktsforhold langsmed hele høgskoleområdet. Høgskolen grenser til eneboligområder i nord og sørvest, og til andre utdanningsinstitusjoner som Volda ungdomsskule, Øyra skule og Volda videregående skule. I fremtiden vil campus også grense til ny flerbrukshall, kalt Volda Campus Arena, som er under bygging.

Volda har en over 100 år lang historie som studie- og utdanningssted som startet med Volda private mellomskole og gymnas i 1910. Henrik Kaarstad-huset representerer en lang historie innen blant annet lærerutdanningen i Volda og er en viktig del av campus også i dag. I dag er høgskolen et viktig studiested og arbeidsplass, både lokalt og regionalt.

Flere store pågående og kommende offentlige byggeprosjekter på og i nærheten av høgskoleområdet bidrar til stor utvikling i Volda tettsted. Nytt bygg for mediefagene ved HVO bygges nå sentralt på campus og på nabotomten er Volda Campus Arena under oppføring. Prosjektene gjør at campus' tyngdepunkt skyves mot øst, og bidrar til en oppgradering av hovedadkomsten til campus fra Joplassevegen. I tillegg tilfører prosjektene nye funksjoner og tilbud til høgskoleområdet.

Figur 1: Oversiktskart som viser Volda sentrum og høgskolens plassering

2.3 Stedlige forhold og planstatus

2.3.1 Beliggenhet og eiendomsforhold

Høgskulens bygninger, både nyere og eldre, ligger på en rekke i landskapet. Hovedatkomsten til høgskuleområdet er fra Jopllassvegen og E39. Spesielt for høgskolen er at det er relativt sammenhengende uteområder fra vest til øst, som bidrar til å binde en langstrakt campus sammen.

Eierforholdene for bygg og eiendommene på campus er i hovedsak fordelt mellom Statsbygg og Volda kommune. Når nytt bygg for mediefag står ferdig flytter HVO ut av Ivar Aasen-bygget som eies av Volda kommune. Kommunen planlegger å bruke dette bygget til Volda kunnskapspark.

De ulike fagmiljøene på HVO holder i stor grad til i hver sine bygg, noe som også har satt preg på de ulike byggene. Fellesfunksjoner som servicekontor, bibliotek og kantine er samlet sentralt på campus i Berte Kanutte huset og brukes av alle på campus. Totalt leier HVO til sammen 28.950 m², hvorav 24.624 m² er leie av arealer eid av Statsbygg. Øvrige arealer leier HVO fra Volda kommune. Statsbygg har totalt et tomteareal på ca. 76 506 m² som leies ut til HVO.

Figur 2: Eierforhold på og rundt høgskuleområdet

2.3.2 Overordnede føringer og planstatus

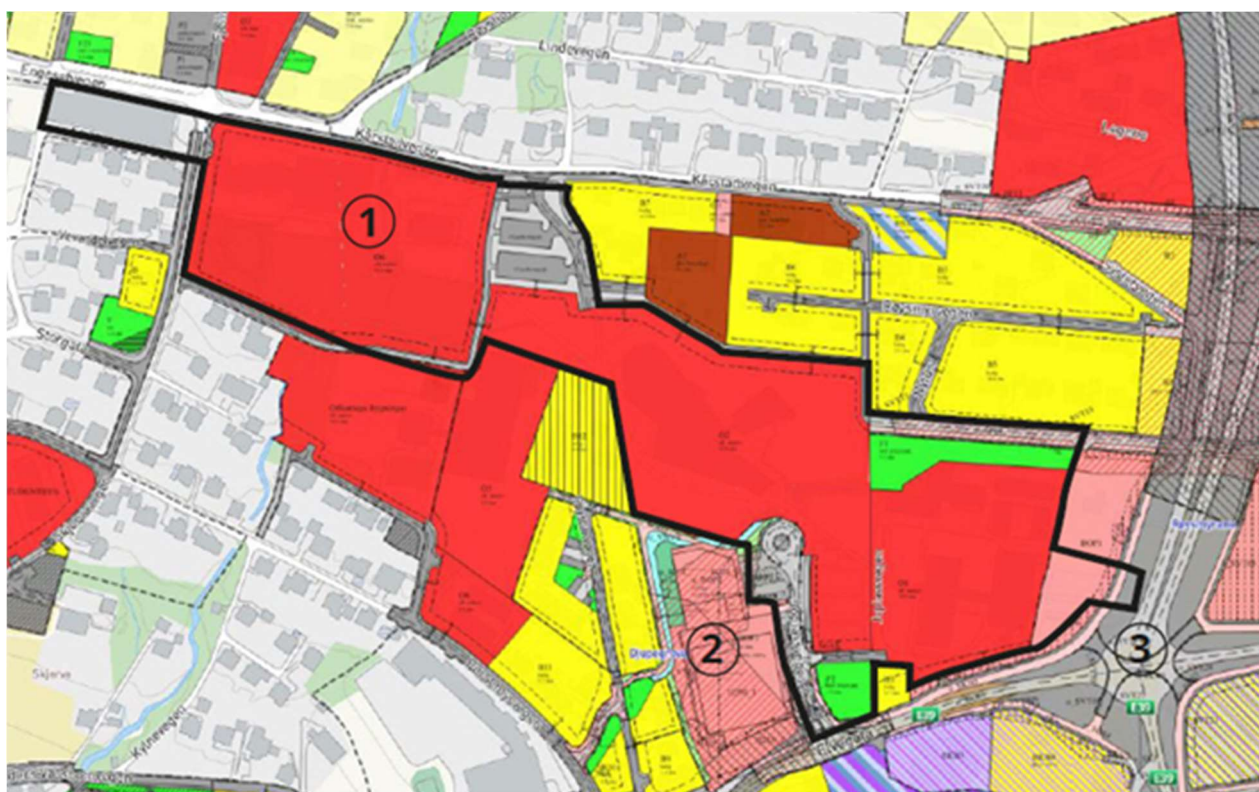
I vedlagte stedsanalyse (vedlegg 1) og i kap 3.1 Normative behov gis det en mer fullstendig oversikt over alle nasjonale, regionale og lokale føringer som er relevant for utvikling av bygg, uteområder og fysisk infrastruktur ved HVO. Krav til mer bærekraftige løsninger gjelder alle sektorer og samfunnsområder. Statlige føringer gir også økte krav til arealeffektivitet i bygg, gjenbruk av eksisterende bygningsmasse og økt attraktivitet på møteplasser, uterom og transportalternativer. *Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2019-2028* setter krav til strategisk utvikling av det fysiske campus som støtter opp under virksomhetens behov og mål.

Lokalt ønsker Volda kommune å utvikle et tett sentrum som er attraktivt for handel, tjenesteyting og bosetting. Det er et mål for kommunen å få flere til å bo og oppholde seg i Volda sentrum og at særpreget og identiteten til Volda utvikles og tas vare på¹.

I gjeldende kommunedelplan for Volda sentrum, vedtatt i juni 2009, er høgskuleområde i hovedsak avsatt til eksisterende offentlige formål. En mindre del av campus er satt av til friområde. Høgskuleområdet er regulert i tre forskjellige reguleringsplaner:

- 1 Røysmarka (vedtatt 1995)
- 2 Volda campus Arena (vedtatt mai 2018)
- 3 E39 Volda – Furene (vedtatt mai 2016)

Det eneste uregulerte området er arealet lengst vest hvor eksisterende idrettsbygg og svømmehall ligger i dag.

Figur 3: Utsnitt av gjeldende reguleringsplaner for høgskuleområdet.

Reguleringsplan for Røysmarka

Reguleringsplanen for Røysmarka dekker størstedelen av campus. Arealene innenfor plangrensen er avsatt til offentlig bygg (undervisning), annen vegrunn, parkeringsplass, kjørevei, offentlig friområde, gang- og sykkelvei og bolig. Planen er generell og fleksibel ved at den ikke er laget på bakgrunn av spesifikke prosjekter, men gir relativt vide rammer for fremtidig utvikling så fremt det ligger innenfor riktig formål. Nytt bygg for mediefagene kunne oppføres uten omregulering, og uten å måtte søke dispensasjoner fra gjeldende plan. Eventuelle nye prosjekter på høgskuleområdet som ikke ligger innenfor arealene avsatt til offentlig formål i gjeldende plan, eller f.eks. utfordrer noen av bestemmelsene i planen, kan få krav om detaljregulering.

Relevante føringer fra planen:

- Utnyttingsgraden per tomt skal ikke være større enn maksimal utnyttingsgrad for feltet som er ført på plankartet. Der utnyttingsgrad ikke er påført plankartet, skal kommunen ifølge bestemmelsene fastsette denne. Det brukes utnyttelsesgraden TU - tillatt tomteutnyttelse.

- Større trær kan kun felles etter spesiell tillatelse fra kommunen. Det skal i størst mulig grad tas vare på verdifull vegetasjon.
- Områdene merka O1, O2 og O4 skal brukes til høgskoleformål.
- Bygg innenfor offentlig formål kan oppføres med inntil 3 etasjer med tillegg av sokkeletasje.
- For hver utbygging skal det opparbeides parkeringsplasser på egen grunn for det biltallet som etter kommunens skjønn er nødvendig for utbyggingen.
- Område F1 skal være park.

Reguleringsplan for Volda Campus Arena

Ny reguleringsplan for Volda Campus Arena (markert som 2 i figur 3) fra 2018 regulerer hovedatkomsten til campus og omlegging av bekkeløpet («Djupegrova») som krysser foran hovedinngangen til Berte Kanutte. Utover å legge til rette for etablering av trafikkareal og etablering av Volda Campus Arena er det også avsatt arealer til ny svømmehall i nord mot Berte Kanutte og to nye gangveiforbindelser som vil bedre nettverket av gangveier og stier tilknyttet campus for gående og syklende. Gangforbindelsene planlegges opparbeidet av kommunen i forbindelse med bygging av Volda Campus Arena.

Relevante føringer fra planen:

- Innenfor o_BP1 og o_BP2 skal det oppføres idrettshall og svømmehall som kan bygges ut i separate byggetrinn. Idrettshall og svømmehall kan også inkludere plass til naturlig tilhørende funksjoner som klubblokale, treningssenter, fysioterapi, kontor, undervisning og tilhørende lagerfunksjoner, samt parkeringskjeller.
- Bygg innenfor o_BP1 tillates med gesimshøyde på hovedtak på maks c+61.00. Bygg innenfor o_BP2 tillates med maksimal gesimshøyde på c+63,2 (hovedtak), og c+59,5 for mellombygg (evt. sammenbinding mellom svømmehall og idrettshall).
- Grad av utnyttelse for o_BP1 og o_BP2 = maks %-BYA = 100 %.
- Før brukstillatelse gis for bygg i område o_BP1 og/eller o_BP2 skal nye gangforbindelser være opparbeidet, parkering- og veiareal og uteområde være ferdigstilt. Nødvendig avtale med kommune og Statsbygg/høgskole om vekselbruk av p-plasser skal være på plass før nybygg kan brukes. Omlegging av «Djupegrova» og nødvendig flomsikringstiltak skal være på plass senest i sammenheng med oppføring av ny svømmehall.
- Innenfor sone H320, hensynssone for flom kan ikke byggetiltak i trygghetsklasse F2 og F3 settes i gang før sikringstiltak som ivaretar omsynet til trygghet for flom er ivarettatt.
- Eksisterende vegetasjon skal bevares der det er hensiktsmessig.

Reguleringsplan for E39 Volda - Furene

Ny trasé for E39 med tunnel mellom Volda og Furene er regulert i områdereguleringen for E39 Volda-Furene (markert som 3 i figur 3), vedtatt i 2018. Det er i reguleringsplanen lagt opp til to tunnellop. Statens vegvesen ser nå på alternative kostnadsbesparende løsninger i prosjekt, herunder reduksjon til ett tunnellop. Dersom prosjektet realiseres slik som regulert vil det få innvirkning på den trafikale situasjonen på høgskoleområdet ved at adkomster stenges til campus i sørøst og at veiarealet nære campus får et enda mer utpreget «veipreg» enn i dag. Planen legger til rette for en ny og tydelig busstopp ved adkomst til HVO og nye gang- og sykkelveiforbindelser.

Relevante føringer fra planen:

- Reguleringsplan stiller krav til detaljregulering av flere områder, deriblant BOP1, også kalt Rotevasstomten.
- Område BOP1 og BOP2 er avsett til formål offentlig og privat tjenesteyting for å sikre utvidelsesareal for høgskolen og kommunens behov for ulike utbyggingsformål. Områdene kan ikke bygges ut før etter at ny E39 er bygd ut.
- Reguleringsplan viser nye gang- og sykkelveier i forbindelse med ny rundkjøring øst for høgskoleområde.
- Område merket med o_SKH skal brukes som offentlig kollektivholdeplass.

- Legger til rette for ny vei med fortau (o_SFO8) i Nytun.
- Deler området vist som BOP1 er avsatt til anleggs- og riggområde. Deler av nordsiden i område BOP1 er vist som hensynssone 310 ras- og skredfare.

2.3.3 Bebyggelsesstruktur

Byggene på campus er oppført over en periode på over 100 år, fra lærerskolen som ble etablert på campus i 1920-22 til nytt bygg for mediefagene som bygges i 2019-2021. Høgskolebygningene ligger som et bånd, nesten som et slags rekketun, i tettstedets landskap.

I kommunens «Bygningsmiljø og estetisk rettleiar» gis det en oversikt over en rekke av bygningsmiljøene i Volda. Campusområdet faller inn under området kalt «skuleløypa i denne planen». I veilederen beskrives byggene slik: «Bygningane er frå forskjellige tidsepokar, dei har hatt ulike funksjonar og forskjellig standard. Dei fleste er i bruk til undervisningsføremål i dag, andre ikkje. Nokre har stor verdi, andre har mindre verdi. Til saman fortel denne bygningsmassen og dette området historia om skulestaden Volda». «Skuleløypa» beskrives som Høgskulens bygg, Volda videregående skole, Øyra barneskole, Gamlegymnaset og Volda ungdomsskole.

Stedsanalysen for campusområdet viser at fagmiljøene i stor grad har sine bygg, mens fellesfunksjoner er i hovedsak samlet i Berte Kanutte. Denne organiseringen videreføres med etablering av nytt bygg til mediefagene. Innganger er i stor grad koblet til gangveinettet internt på campus.

2.3.4 Utearealene og møteplasser ute

Utearealene er gjennomgående åpne med plen og noen større trær. Anlegget oppleves som ryddig og godt skjøttet. Langs med bekkeløpene, er det mer fritt og variasjon i vegetasjonen med busker og trær. Prydhagen, utenfor Kaarstad-huset, gir variasjon til uteområdene med en historisk hage der det er tilrettelagt for noe opphold. Området med ballbanene og lekeområde ved Nedretun brukes av både høgskolen, Øyra skole og nærområdet. Utenfor Berte Kanutte er det anlagt et oppholdsareal utenfor kantinen som er populært. Med økt utbygging på og rundt campus er de grønne arealene under press, samtidig som det legges inn noen nye uteoppholdsarealer i forbindelse med mediefagsbygget.

Det er i lite grad tilrettelagt for fysisk aktivitet eller møteplasser gjennom møblering og utforming i uteområdene. Uteområdene har et potensiale i å innby mer til opphold og være trivselskappende for både studenter og ansatte.

2.3.5 Landskap og naturverdi

Volda er lokalisert på østsiden av Voldsfjorden, og tettstedet ligger i en typisk skålformet fjorddal på den sørvestlige siden. Høgskoleområde ligger i landskapsregionen 22 kalt Midtre bygder på Vestlandet (NIJOS, nasjonalt referansesystem for landskap). Landskapet karakteriseres av store fjordløp og mellomstore fjellområder, bygningsmiljøer tilknyttet sjøen og tettsteder i dalmunninger i møte med fjorden. I Sunnmøre er stupbratte alpine fjellformer mer vanlig, mens landskapet litt lengre nord har et litt mildere uttrykk.

Campusområdet ligger mellom kote +64 til +51 moh, som en øst-vestgående belte i terrenget. To bekkeløp, Gjølaelva og Orgylelva, krysser campus og går ned mot fjorden og Volda sentrum. Volda er omkranset av grønne omgivelser og fra høgskoleområdet er det utsikt over spektakulær natur med fjord, fjell og grønne daler.

Det er ikke registrert noe spesielt landskapsvern eller naturvern på høgskoleområde. I henhold til gjeldende regulering skal det i størst mulig grad tas vare på verdifull vegetasjon. Noen truede arter er registrert på campus, som større trær av typen alm og ask. Det er også registrert flere fremmede arter på campus slik som hagelupin og platanlønn.

2.3.6 Overvann og flom

Store deler av Volda sentrum er flomutsatt langs bekkeløpene fra fjellet eller Rotevatnet. Aktsomhetsområde for flom og for jord- og flomskred berører campus langs Gjølaelva der den krysser

campus. Utbygging for ny idrettshall og svømmehall sør for Berte Kanutte fører til en omlegging av bekkeløpet og det er i reguleringsplanen blant annet satt krav til flomsikring av nybygg.

Volda kommune skal gjennomføre flomtilpasningstiltak for fremtidige flommer i Volda, der en av de viktigste tiltakene innebærer bygging av en overføringskanal til Heltneelva for å redusere flomfare i bekkene gjennom Volda sentrum, inkl. høgskoleområdet. Utbygginger i nærheten av bekkeløpene bør sikre god overvannshåndtering med krav til fordrøyning, blågrønn faktor og klimatilpasning, samt være tilrettelagt med tanke på flomsikkerhet.

2.3.7 Grunnforhold

Høgskoleområdet ligger i hovedsak over marin grense, og løsmassekart fra NGU viser at høgskoleområdet i hovedsak består av marin strandavsetning og noe tykk morene. I forbindelse med oppføring av Berte Kanutte i 1995 ble det gjort grunnundersøkelser og utarbeidet en geoteknisk rapport av Noteby. Prøvene fra prøvegraving i 1995 viste at grunnen på tomten er meget fast med stor sonderingsmotstand. Tomten ligger på tidligere dyrka mark, og prøveboring viste at grunnen under matjordlaget består av morenemateriale med fraksjoner fra silt til stor stein og blokk. Fjell antas påtruffet 5-8 meter under terreng (+45-46) på største delen av tomten.

Områder på campus ligger innenfor arealer registrert som faresoner for jord- og flomskredfare (NVE). Dette betyr at fremtidige utbygginger må vurderes med tanke på skred og flomfare spesielt. Det er registrert faresoner for skred i bratt terreng i områder rundt Gjølaelva, med Kaarstad-huset og driftsbygget til Statsbygg. Det er ikke registrert forurensning i grunnen på området.

2.3.8 Kulturhistorie og kulturverdi

Volda har en lang og rik fortid som formelt skolested. Henrik Kaarstad stod bak oppstarten av Volda lærerskole, og høgskoleområdets eldste bygg oppkalt etter ham ble ferdigstilt i 1922. Kaarstad-huset (inkludert nyere tilbygg) brukes fortsatt i dag av Kulturfag, Humanistiske fag og Lærerutdanninga. Henrik Kaarstad-huset og den tilhørende parken i forgrunn er vernet. Bygget og parken har kulturhistorisk verdi som lærerskole oppført i en utdanningshistorisk viktig periode og som et anlegg som har tidstypiske kvaliteter som er godt bevart. Eiendommen er derfor med i Landsverneplan for Kunnskapsdepartementet i verneklasse 2. Verneklasse 2 betyr at hovedbygg og park er registrert som et etatsinternt vern, som sektoren har forpliktet seg til via landsverneplanen, men er ikke et vern gjennom kulturminneloven.

Utearealet som omkranser skolebygget ble etablert samtidig med Henrik Kaarstad-huset i 1920-22. Uteområdene på campus er i dag inndelt i terrasser med plenskråninger som overganger. Skoleeiendommen ble opprinnelig opparbeidet med småbruk, parkanlegg og skolehage. Den vernede parken foran hovedbygget er et viktig arkitektonisk element ifølge forvaltningsplanen for det kulturhistoriske ved HVO. Formålet bak vern av parken er «å ivareta parkens betydning for opplevelsen av den monumentale hovedbygningen og bevare parken som dokumentasjon på jord- og hagebrukshistorie ved lærerskolen». Mye av parken er lik som da den ble anlagt i 1920, kun med noen forenklinger og endringer på 1960-tallet og 1980-tallet.

Hovedfunn: Kaarstad-huset og prydhagen er viktig deler av høgskoleområdet. Arealet mellom Kaarstad-huset og prydhagen er i dag en asfaltert parkeringsplass. En oppgradering av dette arealet kan bidra til å fremme de kulturhistorisk viktig delene av campus. I henhold til Volda kommunes "Bygningsmiljø og estetisk rettleiar" er Idrettsbygget fra 1963 og Berte Kanutte-huset nevnt som bygninger med høy lokal verdi.

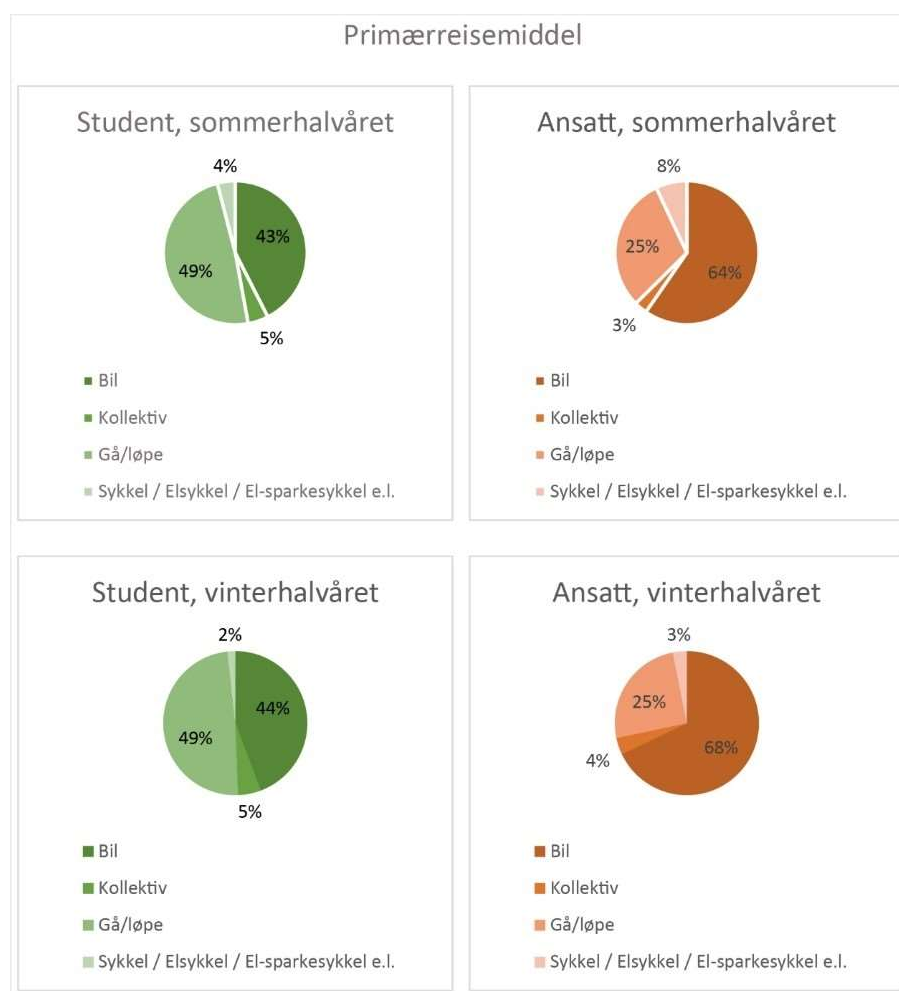
2.4 Mobilitet

2.4.1 Funn fra reisevaneundersøkelse ved HVO

Høsten 2019 ble det gjennomført en reisevaneundersøkelse gjennomført av Multiconsult (Vedlegg 3) med HVOs ansatte og studenter som viste at:

- Ansatte hovedsakelig velger å reise med bil til campus
- En hovedvekt av studentene velger å gå til campus
- Andelen studenter som velger å kjøre bil til og fra campus vurderes også som høy
- De ansattes reisevaner tilsvarer gjennomsnittet for befolkningen ellers i Møre- og Romsdalen når det kommer til bruk av bil
- De fleste av respondentene som reiste med bil til og fra campus i dag gjør det fordi bil tar kortest tid

Også enkelte av studentene og de ansatte som bor innen gangavstand til campus, kjører bil. Hovedårsakene som oppgis er at de skal andre ærender eller at bilkjøring er mer komfortabelt. Trolig er også grunnen til at flere kjører bil knyttet til lange avstander og mangel på andre alternativer fra bosted til campus.

Figur 4: Fordeling av respondentene på deres primærreisemiddel til HVO.

Reisevaneundersøkelsen for HVO viser at 3 % av de ansatte og 5 % av studentene har kollektivtransport som sitt primærreisemiddel i sommerhalvåret. Undersøkelsen viste 4 % av de ansatte og 5 % av studentene i vinterhalvåret. Mange svarte at et dårlig kollektivtilbud er årsaken til valg av bil som primærreisemiddel (61% ansatte og 55% studenter). På spørsmål om hvilke tiltak som ville føre til økt bruk av kollektivtransport svarte mange av både studenter og ansatte at flere avganger og lavere priser ville vært gode tiltak. En stor andel svarte også at det ikke er kollektivdekning der de bor (29% studenter, 42,6% ansatte).

Reisevaneundersøkelsen for HVO viste at både i sommer- og vinterhalvåret velger omtrent halvparten av studentene å gå eller løpe til og fra campus. Imidlertid er andelen som velger sykkel lav med ca. 2-4 %. 25 % av de ansatte velger primært å gå eller løpe. Andelen sykklister blant de ansatte er 8% i sommerhalvåret og 3% i vinterhalvåret. Dette er en høyere andel enn hva vi ser for studentene. Sammenlignet med hva som er tilfellet for befolkningen i Møre- og Romsdal ser vi at andelen som velger å gå ved HVO er relativt høy, både for studenter og ansatte. Andelen studenter som oppgir at de sykler til høgskolen er lavere enn den gjennomsnittlige sykkelandelen i fylket.

På spørsmål om tilgang til transportmidler svarte kun 28% av studentene og 37% av de ansatte i undersøkelsen at de har tilgang på sykkel. Til sammenlikning eier eller disponerer 75% av den norske befolkningen sykkel (Nasjonal RVU). Antallet som eier sykkel blant respondentene er svært lavt, særlig blant studentene. Undersøkelsen viser videre at både studentene og ansatte svarer at god helse og miljøet er viktige årsaker til å gå, løpe eller sykle. I tillegg er det mange studenter som svarer at de ikke eier bil (49%), at det er best økonomisk (71%) og tar kortest tid (56 %). 57% av de som oppgir at de går, løper eller sykler, bor nærmere enn 1 km fra høgskolen.

2.4.2 Parkering

Det er i dag ca. 441 parkeringsplasser på og i nærheten av campus, hvorav 247 tilhører ligger på Statsbyggs eiendom og resten (194) ligger på Volda kommunes eiendom. Samtlige parkeringsarealer er gratis, uten krav til bilregistrering eller kjøp av parkeringskort el. Plassene er med noen få unntak ikke reservert og brukes sannsynligvis både av ansatte ved Øyra skule, Volda videregående skule og HVO. Volda kommunes parkeringsnorm er 0,5 plasser pr ansatt og 0,05 plasser pr student. Dette gir et behov for 274 parkeringsplasser på Statsbyggs eiendom. Underdekningen er i dag på 27 plasser.

Reisevaneundersøkelsen viser at det er stor forskjell på hvordan studenter og ansatte opplever eksisterende parkeringsdekning. De ansatte syntes dekningen var tilfredsstillende, mens studentene oppfattet den som lav. Dette skyldes mest sannsynlig at de ansatte kommer på jobb tidligere på dagen enn studentene. Økt parkeringsdekning var en av enkelttiltakene knyttet til mobilitet studentene vurderte til å ha størst positiv innvirkning på deres hverdag. Flere oppga også at de har fritidsaktiviteter som krever tilgang til bil, som kan være en mulig forklaring på at bilandelen blant studentene er høy.

I januar 2019 ble det gjennomført tellinger av parkerte biler på høgskoleområdet på en tirsdag og en torsdag med antatt full aktivitet ved høgskolen. Tellingene viste at de fleste plassene på og rundt campus var fullt belagt midt på dagen og at det også ble parkert utenfor merkede plasser. Sommeren 2019 startet byggingen av Volda Campus Arena og mediefagbygget opp. Konsekvensen for parkeringssituasjonen er at hovedparkeringsplassen ved Joplassvegen og parkeringsplassene ved Hans Strøm ikke er tilgjengelige lenger. En midlertidig parkeringsplass er etablert på Rotevasstomta. Den samlede parkeringskapasiteten er redusert fra ca. 441 plasser til ca. 433 plasser. I januar og februar 2020 ble tellingene gjentatt, men denne gangen ble det også talt biler på en mandag og en fredag. Resultatene viser at på mandagen var det parkert hele 458 biler på campus, tirsdag 409 biler, torsdag 391 biler og fredag XX biler. På alle dager var det parkert biler utenfor merkede plasser, men aller flest var det på mandag.

2.4.3 Kollektivtrafikk

Volda og Ørsta kommune har sammen med fylkeskommunen, satt ned en samarbeidsgruppe for å arbeide med kollektivtilbudet. Det er blant annet gjennomført en brukerundersøkelse som viser at kollektivtilbudet oppleves som vanskelig lesbart og at bilbruken er høy. Det viste også at kollektivtilbudet mellom Ørsta og Volda er bedre enn til andre nabokommuner. Rutebilstasjonen i Volda sentrum er i dag omstigningspunkt mellom regionale og lokale rutebusser. Rute 340 er lagt opp som en enveiskjørt ringrute til og fra HVO, Volda videregående skole og sykehuset. Fra sentrum kjører den forbi sørsiden av campus med busstoppet «Høgskulen i Volda» ved rundkjøringen. Tilbake mot sentrum stopper den nord for Kaarstad-bygget på stoppet «Kårstad». Bussen kan sies å i hovedsak ha en regional funksjon med avgang en gang i timen, som ved noen avganger har endestopp i Ørsta. For strekket mellom sentrum og campus velger mange sannsynligvis å gå fremfor å ta denne bussen. Tilbudet oppleves som fragmentert og lite lesbart. I sammenheng med reguleringsplan for E39 er det planlagt nye bussholdeplasser sør for Hans Strøm-huset.

2.4.4 Gange og sykkel

Med HVO som utgangspunkt ligger hele tettstedet Volda innenfor en radius på 10 minutters sykling med moderat fart, 17 km/t. Det er hovedsakelig lagt opp til blandet trafikk, men det foreligger planer om å tilrettelegge for sykling ved å etablere flere sykkelfelt. Det er flere mulige gangforbindelser til sentrum, og tiden er estimert til 10 minutter til sentrum fra campus, og 12 minutter motsatt vei på grunn av stigning. Strekninger er ca. 900 meter lang, med en stigning på ca. 35 meter.

Det fleste studentboligene ligger innenfor en avstand på mellom 650 meter og 1 km fra Berte Kanutte på campus, utenom Røysmarka studentheim som ligger 2 km fra campus. Studentfunksjoner og attraktive treffpunkt i Volda som studentsamskipnadens kontor, Studenthuset Rokken, Mørehallen og Årneset ligger innenfor en radius på 1,3 km. Noen steder ved campus har utfordringer knyttet til trafikksikkerhet og kryssinger for gående og syklende. Dette gjelder spesielt kryss over Skjervavegen, mellom idrettsbygget og Gamle Kaarstad og kryssinger av E39 for å gå til Studentsamskipnadens kontor.

Det er i dag 158 sykkelparkeringsplasser (hvorav 49 med tak) på campus, hvorav noen er i tilknytning til bygg med garderober. I sammenheng med nytt mediefagsbygg tilrettelegges det for både nye sykkelparkeringsplasser utenfor inngangen, men også et sykkelparkeringshus (50 pl). Sett opp mot kommunens krav er sykkelparkeringsdekningen lav, og vil heller ikke dekkes når de planlagte sykkelparkeringsplasser etableres. Med totalt 238 plasser vil ca. halv dekning av kommunens krav være oppfylt (er 2 plasser per 10 ansatte/student).

2.4.5 Tilrettelegging for grønnere mobilitet

Gjennom reisevaneundersøkelsen ble studenter og ansatte spurt om spesifikke forslag på tiltak for å bedre tilrettelegging for gående og syklende. Trygg sykkelparkeringsplasser med tak, flere og bedre sykkelveier, mer oversiktlige kryss, færre biler, belysning og tydelig skilting og merking av fotgjengeroverganger ble gitt som tilbakemeldinger.

Trygg sykkelparkeringsplasser er en viktig forutsetning for å få flere til å bruke sykkel til og fra jobb eller studier. Prosjektet er gjort oppmerksom på at det har vært problemer med at sykler blir stjålet, og at sikker sykkelparkeringsplasser derfor kan være spesielt viktig siden det er lite låsbare sykkelplasser i dag. Tak over sykkelparkeringsplasser er også viktig.

For økt bruk av kollektiv svarte mange at flere avganger og lavere priser var viktige tiltak. Det ble videre testet interesse for delingsordninger slik som bilkollektiv, samkjøring, delingsordning for el-sykkel og sykkel. 26 % av studentene og 17% av de ansatte svarer at de kunne tenkt seg samkjøring, og 15% av studentene og 17% av de ansatte er interessert i delingsordning for el-sykkel og fraktesykkel. Det er imidlertid en stor andel (62 % ansatte og 55% studenter) som ikke er interessert i delingsordninger. Undersøkelsen viser at mange er positivt innstilt til utvikling av nye og framtidsrettede mobilitetsløsninger på campus.

HVO og Statsbygg bør også gå i dialog med fylkeskommunen og Volda kommune om oppgradering av busstilbudet. Videre bør rutetilbudet konsentreres om holdeplassen «Høgskulen i Volda», med at rute 340 legges om til pendeldrift med konsentrasjon om holdeplassparet «Høgskulen i Volda» i Vikebygdvegen.

2.5 Bygningsmassen på campus

For å få oversikt over dagens bygningsmasse er det utført en funksjonskartlegging av Lerche arkitekter. I tillegg til dette har arbeidsgruppen for bygningsmasse vurdert bygningsmassens egnethet for HVO på bakgrunn av konstruksjonsprinsippet til hver bygning. Dagens bruk av arealene er vurdert ved å gjennomføre en analyse av timeplandata. Dette gir prosjektet informasjon om planlagt aktivitet i auditorier, undervisningsrom og grupperom. I tillegg til dette er det gjennomført en telling av og personer som oppholder seg i grupperom, åpne studentarealer og fellesarealer.

Tabellen under gir en oversikt over bygningene på campus med bruttoareal og sortert etter leieforhold. Resten av kapittel 2.5 omhandler bygninger i kategorien «arealer til undervisning, arbeid og forskning.»

Leieforhold:	Areal (m²)	Bygg:
Arealer der det betales leie til Statsbygg	24624 m ²	Arealer til undervisning, arbeid og forskning: Berte Kanutte-huset (8090 m ²) Idrettsbygget (3913 m ²) Kaarstad-huset (5345 m ²) Kaarstad-huset 2002 (1000 m ²) Nedretun (333 m ²) Hans strøm-huset (4204 m ²) Synnøve Riste-huset (1543 m ²) Statsbyggs driftsentral (196 m ²)
Arealer der det betales leie til andre organisasjoner	3889 m ²	Arealer til undervisning, arbeid og forskning: B-paviljongen (154 m ²) D-paviljongen (270 m ²) Ivar Aasen-huset (2415 m ²) Lettbygget (556 m ²) Arealer til studentfunksjoner: Rokken studenthus (0 m ²) Røysløda (200 m ²) Tussabygget SIS (194 m ²) Yksnøya naust (100 m ²)
Arealer der det ikke betales leie	437 m ²	Arealer til undervisning, arbeid og forskning: A-paviljongen (152 m ²) C-paviljongen (285 m ²)

2.5.1 Kartlegging av arealer og funksjoner

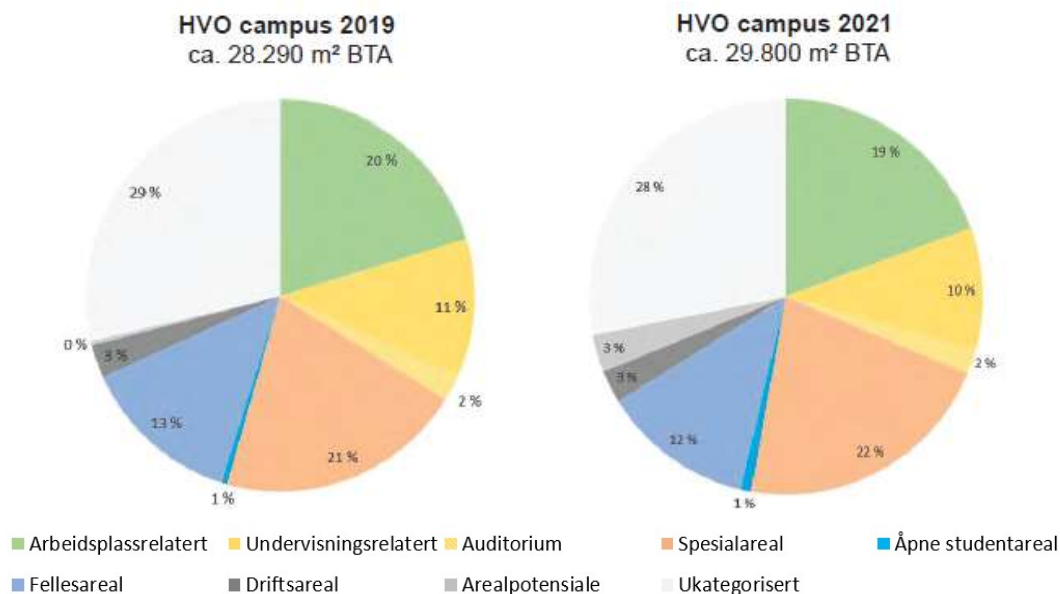
Alle bygningene på campus er kartlagt etter bruk/funksjon per etasje som funksjonsareal pr kategori. Funksjonsareal i hver bygning oppsummeres i et sirkeldiagram som viser bygningens totale bruttoareal prosentvis fordelt. Diagrammer som viser funksjonsarealet til alle bygningene på campus er samlet i et oversiktskart. For detaljene i kartleggingen vises det til vedlegg 2.

Kategorisering av funksjonsarealer ^{1) 2)}

Arbeidsplassrelatert areal	Kontorer, møterom og støttefunksjoner (kopirom, sosiale- og samhandlingssoner, lager, wc, osv.) for arbeidsplassen
Undervisningsrelatert areal	Generelle undervisningsarealer, veilednings- og grupperom og div. støttefunksjoner til undervisningen
Auditorium	er skilt ut som en egen funksjon tilhørende undervisning
Spesialareal (undervisning)	Musikk- og dramarom, verksteder, studios, laboratorier og andre rom med spesielløsninger for lys, lyd, ventilasjon og spesial utstyr osv.
Åpne studentareal	Åpne sosiale gruppearbeidsplasser/studiesoner for studenter
Fellesarealer	Kantine, bibliotek, bokhandel og studentorganisasjoner, møtepunkt og samhandlingssoner for studenter og ansatte
Driftsareal	Arealer for drift av bygninger, varemottak, renholdsentral, driftskontor garasjer og lager
Ukategorisert areal	Kommunikasjonsareal, sjakter og tekniske rom
Arealpotensial	2019 og 2021, areal som inngikk til bassengbruk og som ikke rives i idrettsbygget er vist som et arealpotensial for ny bruk. 2021, vedtatt situasjon Nytt Mediebygg, frigjorte arealer i Hans Strøm-huset kategorisert som arealpotensial.

¹⁾ Areal som er øremerket til forskning er ikke kartlagt som en egen kategori, men inngår som arbeidsplassrelatert-, spesial- eller undervisningsareal.

²⁾ Bruttoarealet for en bygning er tatt ut fra tegninger som er til rådighet, og det kan være mindre avvik fra arealer som er oppmålt på stedet. Arealene er avrundet.

Figur 5: Samlet oversikt - fordeling av funksjonsareal for alle bygningene på campus i 2019 og 2021

Samlet oversikt over funksjonsarealer for alle bygningene på campus er vist i to sirkeldiagram. Det ene sirkeldiagrammet viser det samlede funksjonsarealet slik det er i dag, høsten 2019, med de funksjonsarealene som mediefagene benytter i Hans Strøm- og Ivar Aasen-huset.

Det andre diagrammet viser det samlede bruttoarealet fordelt på funksjon for vedtatt situasjon for 2021, med det nye mediebygget. Her er de arealene som Avdeling for mediefag nytter i Hans-Strøm-huset i dag, vist som arealpotensial, (dvs som frigis til ny bruk) og arealene til Ivar Aasen-huset er tatt ut. Sirkeldiagrammene viser den prosentvise fordelingen av funksjonsareal på campus. I oversikten for 2021, er areal i Hans Strøm-huset vist som arealpotensiale.

Figur 6: Samlet oversikt - fordeling av funksjonsareal for hver bygning på campus i 2019

Berte Kanutte - huset har høyest andel fellesareal. Henrik Kaarstad - og Hans Strøm - huset, pavilljongene og det nye mediebygget har størst andel undervisnings - og spesialareal. Synnøve Riste - huset, Lettbygget og Nedertun har størst andel arbeidsplassrelatert areal. På de neste tre sidene er det laget faktaark for hvert hus på campus.

Idrettsbygget

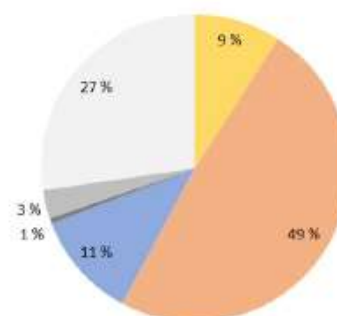

Areal: 3260m²
Byggear: 1962
Siste ombygging: -
Eier: Statsbygg

Gymsal, basseng og garderober. Bassenget stengte våren 2019 og bassengdelen av bygget skal etter planen rives.

Funksjoner og arealsammensetning

Hovedfunksjonen til Idrettsbygget er gymsal og garderober. Disse er kartlagt som spesialareal. En mindre del av arealet er kartlagt som undervisningsareal og fellesareal. Fellesareal er foajeen og kontor til studentorganisasjon i 1. etasje og studentparlamentets areal i underetasjen. Bassenget stengte våren 2019. Areal som inngikk til bassengbruk og som ikke rives, er kategorisert som arealpotensiale for ny bruk.

Henrik Kaarstad huset

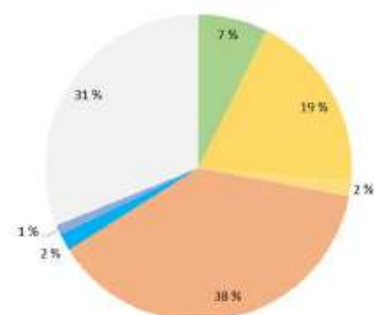

Areal: 6140m²
Byggear: 1922/1982
Siste ombygging: 2016-18
Eier: Statsbygg

Henrik Kaarstad - huset består av gamle Kaarstad fra 1922 og nye Kaarstad fra 1982. Bygningene er bundet sammen med et mellombygg.

Funksjoner og arealsammensetning

I gamle Kaarstad er det i hovedsak undervisningsareal og noen åpne studentareal i korridorene. Nye Kaarstad huser flere spesialareal for kulturfag (musikk, drama og teater og kunst og handverk) samt arbeidsplassareal i øverste etasje, «Nyeloftet» fra 2001.

Nedretun

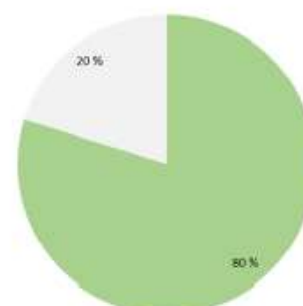

Areal: 340m²
Byggear: 1982
Siste ombygging: -
Eier: Statsbygg

Nedretun er et lite kontorbygg i østre del av campus, mellom Henrik Kaarstad - huset og Berte Kanutte - huset.

Funksjoner og arealsammensetning

Her er bare arbeidsplassrelatert areal.

Driftssentralen Statsbygg

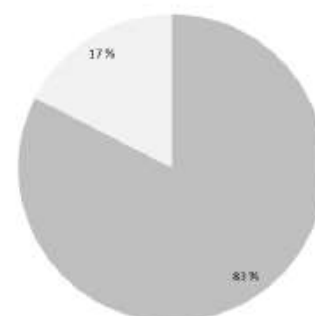

Areal: 200m²
Byggeår: 2004
Siste ombygging: -
Eier: Statsbygg

Kontor- og verkstedsbygg til Statsbygg sine driftsansatte.

Funksjoner og arealsammensetning

Driftssentralen til Statsbygg er et rent driftsareal med garasjer, verksted og arbeidsplassfasiliteter for driftsansatte.

Berte Kanutte huset

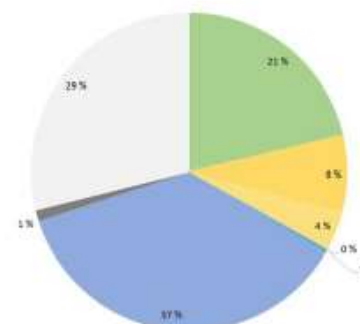

Areal: 8200m²
Byggeår: 1998
Siste ombygging: -
Eier: Statsbygg

Berte Kanutte huset er lokalisert midt på campus og fungerer som knutepunkt i campusområdet.

Funksjoner og arealsammensetning

Bygget inneholder store fellesareal i form av kantine, bibliotek og areal for studentvelferd. Her er også undervisningsareal med to auditorier, generelle undervisningsrom og diverse grupperom. I toppetasjen er det arbeidsplassrelatert areal for fagansatte og sentraladministrasjon.

Synnøve Riste huset

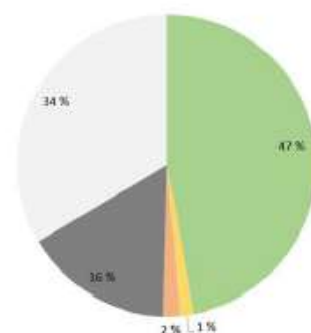

Areal: 1700m²
Byggeår: 2010
Siste ombygging: -
Eier: Statsbygg

Synnøve Riste huset er et kontorbygg som ligger i tilknytning til Berte Kanutte huset.

Funksjoner og arealsammensetning

De huset på campus med den høyeste andelen av arbeidsplassrelaterte areal og en liten del undervisningsrelatert areal i form av gruppe-/veiledningsrom. I 1. etasje er det hovedsakelig driftsareal.

Mediefagsbygget

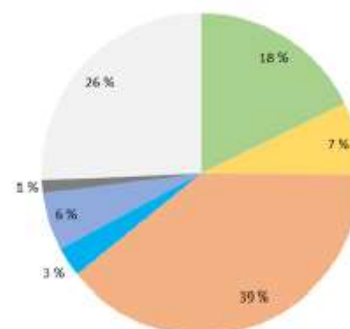

Areal: 3970m²
 Byggear: Planlagt 2021
 Siste ombygging: -
 Eier: Statsbygg

Det nye mediefagsbygget skal etter planen ferdigstilles i 2021. Mediefagsbygget skal knyttes sammen med Hans Strøm-huset med et mellombygg.

Funksjoner og arealsammensetning

Her er det prosjektert en rekke spesialarealer (studios, redigerings- og klipperom osv.) og arbeidsplassrelaterte arealer for mediefag. Nær inngangen i 1. etasje er det lagt opp til åpne studentarealer, kaffistasjon, møterom sentralt på planet og et par grupperom, mens arbeidsplassrelaterte arealer er lagt langs fasaden mot sør og øst. Undervisningsarealer er lagt til 2. etasjen.

Hans Strøm huset

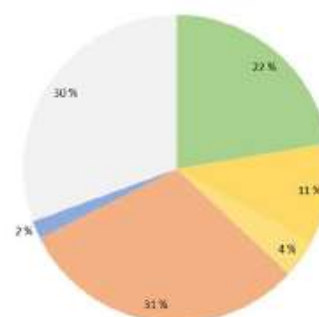

Areal: 4410m²
 Byggear: 1984
 Siste ombygging: -
 Eier: Statsbygg

Huser avdeling for mediefag og avdelingen for samfunnsfag og historie sammen med Ivar Aasen huset.

Funksjoner og arealsammensetning

I 1.- og 2. etasje er det undervisnings- og spesialareal, mens 3. etasje er forbeholdt arbeidsplassrelatert areal. Store deler av arealene i 2. etasje vil fristilles når Mediefagsbygget tas i bruk.

Ivar Aasen huset

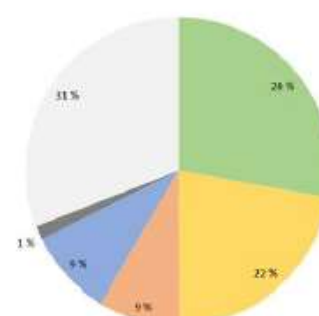

Areal: 2390m²
 Byggear: 1971
 Siste ombygging: -
 Eier: Volda kommune

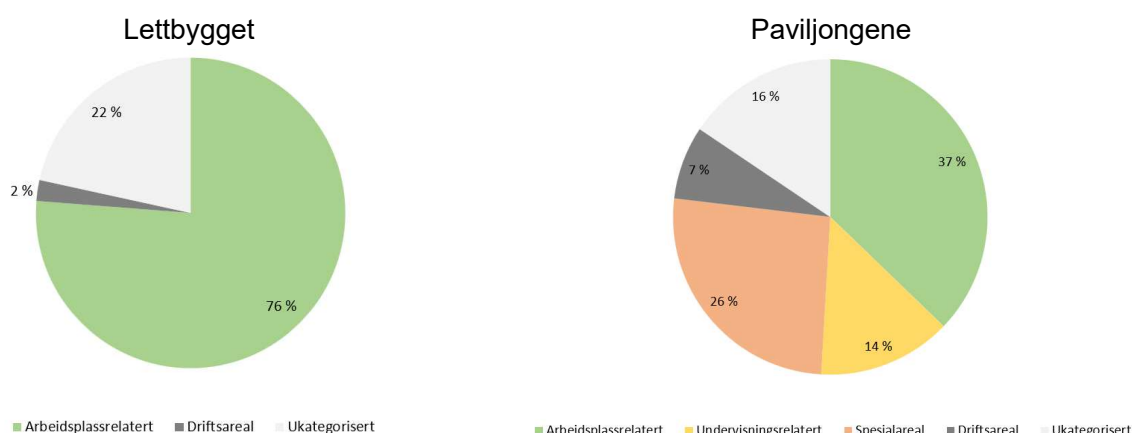
Huser avdeling for mediefag og avdelingen for samfunnsfag og historie sammen med Hans Strøm huset. Fraflyttes når det nye mediefagsbygget tas i bruk.

Funksjoner og arealsammensetning

Her er i det dag i hovedsak undervisnings- og arbeidsplassrelaterte areal for avdelingen for mediefag. Bokhandelen i 1. etasje er definert som fellesareal.

Lettbygget og Paviljongene

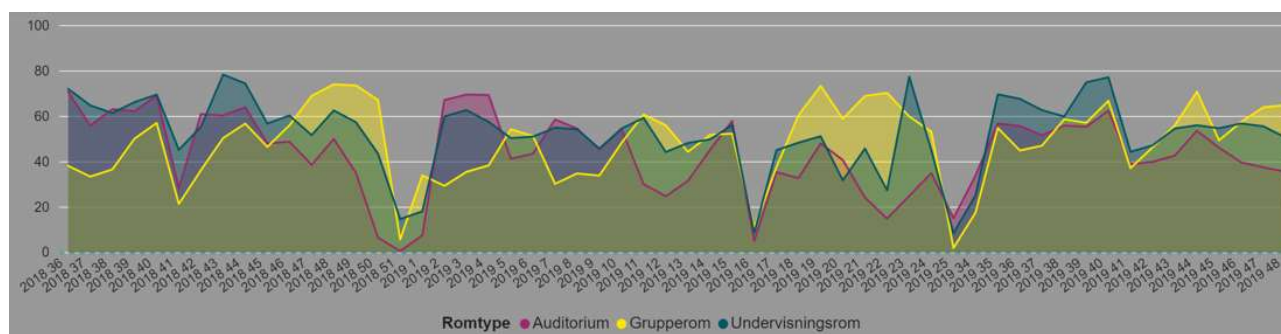
Lettbygget er et lite kontorbygg med arbeidsplassrelatert areal

Paviljongene (A-D) er fire små bygninger nord for Hans Strøm - huset som i hovedsak fungerer som støttefunksjoner og ekstraareal for øvrige bygninger. To av paviljongene (B og D) har bare arbeidsplassrelatert areal, mens de andre to paviljongene (A og C) har en blanding av undervisnings- og spesialareal for avdeling for mediefag.

2.5.2 Dagens bruk av arealene

Dagens bruk av arealene er kartlagt gjennom en timeplananalyse og en fysisk telling av åpne studentareal, fellesarealer og grupperom. Detaljene kan leses i «Vedlegg 4: Analyse av arealbruk.» Timeplananalysen omfattet 1,5-års data fra TimeEdit for undervisningsåret 2018-2019, pluss høstsemesteret 2019 og beskrev planlagt rombruk på auditorium, undervisningsrom og grupperom.

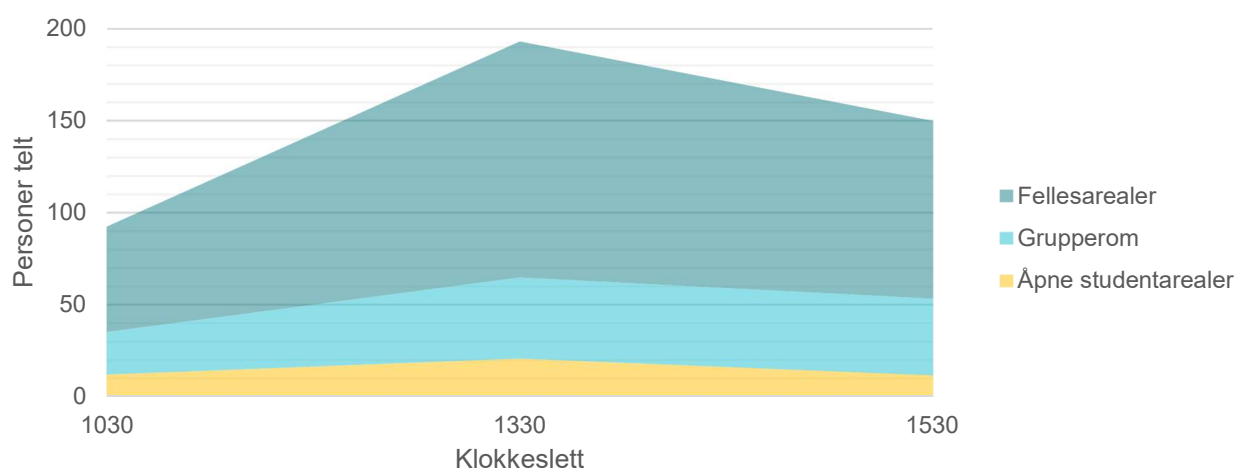
Bruksintensiteten per romtype per dag er beregnet ved å beregne antall avtalte timer delt på antall timer per dag i kjernetida, her definert som kl 08:30-15:30 (7 timer). Figur 7 viser bruksintensiteten fordelt på romtypene auditorium, grupperom og undervisningsrom uke for uke gjennom analyseperioden. Ved semesterstart og første halvdel av høstsemesteret ligger rommene der det foregår forelesninger og undervisning tett opp mot, og enkelte uker over 75%, det vi anslår som full utnyttelse. Litt over midtveis i semesteret er det et skifte mot studentdreven aktivitet og bookingen av grupperom ligger opp mot full utnyttelse, mens bruken av auditorier og undervisningsrom er lavere. På vårsemesteret er det helt på slutten av semesteret en betydelig økning i bookingen av undervisningsarealer i forbindelse med eksamensavvikling.

Figur 7: Bruksintensitet uke for uke, fordelt på romtype

Mens timeplananalysen viste at romkapasiteten i periodene med høyest etterspørsel var fullt utnyttet, for alle romtyper, viste den også en tydelig generell tendens til at det i mindre grad legges forelesninger til fredager. Det med også tas høyde for at det overbookes, noe flere ansatte ved HVO har rapportert i intervjuene som beskrives nærmere i **Fejl! Henvisningskilde ikke funnet..** Høstsemesteret 2019 var timeplanleggingen sentralisert med en sentral timeplankoordinator. Sammenlignet med høstsemesteret 2018 ga dette utslag i mindre variasjon i bruksintensiteten, høyere bruksintensitet på fredager, men fremdeles full utnyttelse i periodene med høyest etterspørsel.

Resultatene fra timeplananalysen ble brukt for å finne en eget to-ukersperiode for å gjennomføre tellingen. Den fysiske tellingen ble gjennomført i en to-ukersperiode mellom 21/11/19 og 05/12/19, med tre tellinger daglig kl. 10:30, 13:30 og 15:30. Figur 7 viser at uke 49 og 50 i 2018 var perioden med høyest planlagt grupperomsbruk. Dette er midten av eksamensperioden for høstsemesteret og det antas at dette er en periode der studentene forbereder seg på eksamen ettersom de siste eksamener for året går 19/12/19. Dermed bør det være en periode med høy studentdreven aktivitet på campus.

Figur 8: Gjennomsnittlig tilstedeværelse fordelt på telletidspunkt

Tellingene viste at grupperom, åpne studentarealer og fellesarealer er godt brukte i eksamensperioden. Figur 8 viser gjennomsnittlig tilstedeværelse i hver funksjon fordelt på hvert telletidspunkt. Med høyest tilstedeværelse kl.13:30 viser figuren at maksimaltilstedeværelsen i disse sonene oppstår et sted mellom 10:30 og 15:30. Kantine og bibliotek er store gravitasjonspunkter som begge er plassert i Berte Kanutte huset. Klokken 1330 oppholdt i gjennomsnitt 71 personer seg i biblioteket og 42 personer seg i kantina. Sammenlignet med andre institusjoner i Norge der Statsbygg har gjennomført lignende tellinger er 42 personer i kantina, utenfor lunsjtid, svært høyt.

2.5.3 Vurdering av egnethet til de ulike bygningene

En rekke av de kartlagte arealene er egnet til flere funksjoner som ikke krever ekstra himlingshøyde; åpne studentareal, grupperom, mindre verksteder for studentaktive læringsformer og arbeidsplassrelatertareal. Det finnes færre areal med tilstrekkelig etasjehøyde som gjør dem egnet som store undervisningsareal. Flere av dagens spesialareal for kulturfag og mediefag kan ha potensiale som generelle undervisningsareal lagt opp for sambruk.

Arealer som frigjøres i Hans Strøm-huset, er egnet for ny bruk i henhold til de arealkategoriene HVO etterspør, som generelle undervisningsareal med flate gulv, grupperom og andre areal for studentaktive læringsformer. Arealene her er også egnet til arbeidsplassrelatertareal og fellesareal. For detaljene fra analysen vises det til «Vedlegg 5 – Egnethetsanalyse bygningsmasse.»

Oversikt bygninger, areal, etasjer, konstruksjon og egnethet

Bygning	Etasjer og netto etasjehøyde	Konstruksjon	Egnethet
Idrettsbygget	Tre etasjer	Bærende søyler i yttervegger, søyle- drager konstruksjon med store spenn	Egnet til spesialareal, garderobe og gymsal, fellesareal og noe undervisning
Gamle Kaarstad	Tre etasjer +U etasje 3,5 m	Bærende yttervegger av betong, innvendig midtbærende vegg, stålbjelker og trebjelker i etasjeskille, med flytende gulv av trinnlydsplate og spongulv	Egnet til undervisnings-spesialareal, fellesareal, og åpne studentareal
Nye Kaarstad «Nyeloftet»	Tre etasjer 5,75 m i saler. 3-5.3 m i verksteder. 2,5-2,75 m i øvrige rom	Søyle/dragere konstruksjoner med til dels store spenn. Yttervegg plasstøpt betong. «Sommerfugl tak» over nordre del. Søndre del påbygd med «Nyeloftet», lette stål konstruksjoner og fagverk i tak.	Egnet til spesialareal for drama, musikk og forming, samt undervisningsareal. Toppetasje/»Nyeloftet» er egnet til arbeidsplassrelatert-areal og fellesareal
Nedretun	En etasje + teknisk loft	Trebygg med bærende yttervegger og midtbæring/ dragere. Takstol av tre.	Lite fleksibelt bygg, kan benyttes som dagens bruk – kontor-arbeidsplasser
Driftssentral SB	En etasje + sokkel 2,4m u.et Skråtak 1,1-3,4 m 1 et.	Bærende yttervegger av betong og innvendig bærende lettbetongblokker (Leca) i sokkel.150 mm bindingsverk yttervegg i øverste et. Lecaplank i etasjeskillet i garasjedel, tre i oppholdsdel. Isolert pulttak i tre midtbæring limtredrag	Egnet til driftsareal. Kan være egnet til ulike typer fellesareal, alternativt student-/ undervisningsareal som verksteder og «Skaperverksted»
Berte Kanutte-huset	Fire etasjer Varierende etasjehøyder fra 2,4-3,7 m	Sammensatt konstruksjonskonsept, søyler, prefabrikkert betongdekker og plasstøpte dekker. Fagverk i tak i toppetasjen.	Egnet til fellesareal, åpne studentareal og undervisning
Synnøve Riste-huset	Tre etasjer 3,4 m	Søylar og dragere plasstøpt betong i 1et.	Egnet til arbeidsplassareal, fellesareal, åpne studentareal og grupperom -undervisning
Hans Strøm-huset	Tre etasjer 3 m	Søyle-/ drage konstruksjon	Egnet til fellesareal, åpne studentareal, undervisning og arbeidsplassareal.
Lettbygget	En etasje	Bindingsverk, bærende yttervegger og midtbæring/ dragere. Takstol av tre	Lite fleksibelt bygg kan benyttes til dagens bruk - kontorer
Paviljongene A, B, C og D	En etasje D: +u.et	Bindingsverk, bærende yttervegger og midtbæring/ dragere. Takstol av tre	Lite fleksible bygninger, kan benyttes til dagens bruk – kontorarbeids-plasser.
Prosjektet mediebygg	To etasjer		Egnet til prosjektet bruk – spesialareal til mediefag og til generelle undervisningsareal, fellesareal og åpne studentareal

2.5.4 Oppsummering

- Dagens campus er prosentvis godt dekket med undervisningsareal, men andelen av spesialareal for undervisning er større enn andelen av generelle undervisningsareal. HVO har uttrykt bekymring over denne situasjonen og kartleggingen bekrefter dette forholdet. Timeplananalysen viser videre at kapasiteten på generelle undervisningsareal er under høyt trykk.
- Andel av åpne studentareal er svært lav, kun 1 %. HVO har erfart dette og de er i prosess med å tilrettelegge arealer for denne bruken i flere av bygningene
- Andel fellesareal varierer erfaringsmessig mellom ulike høyskolene, der arealene til kantine og bibliotek er utslagsgivende. Tellingene viste videre at disse arealene er populære og godt brukt.
- Andel arbeidsplassrelatertareal ligger prosentvis i samme størrelsesorden som for sammenlignbare høyskoler

3 Behovsanalyse

3.1 Normative behov

Under redegjør vi for de mest relevante overordnede politiske mål, lover og forskrifter som har relevans for campusplanlegging. Lov og forskrift om bygg anses som rammebetingelser, og omfattes ikke av denne oversikten.

Føringer	Tittel
Lover og forskrifter	• Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) • Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) • Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften) • Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning • Utredningsinstruksen
Politiske føringer	• Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning • Meld. St. 4 (2018–2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2019–2028) • Meld. St. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet - Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren • Meld. St. 18 (2016-2017) Bærekraftige byer og sterke distrikt • Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (26.9.2014)

Lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven)

I lovens § 4-3. Læringsmiljø fastsettes bestemmelser for læringsmiljøet på institusjonene, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljø. Det er bl.a. i punkt a) lagt fast at det i utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal, så langt det er mulig og rimelig, sørges for at lokaler, adkomstveier, trapper mv. er dimensjonert og innredet for den virksomhet som drives.

Læringsmiljøet på institusjonene skal være fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. I utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal det, så langt det er mulig og rimelig, også sørges for bl.a. at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneluft og luftkvalitet og at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming. Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om krav til læringsmiljøet.

Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)

Loven definerer blant annet generelt nivå for sikkerhet for arbeidstakere. Lovens formål er å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og med en velferdsmessig standard som til enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utvikling i samfunnet.

Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften)

I studietilsynsforskriftens § 2-2. Krav til studietilbudet, fjerde ledd er det slått fast at studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. I merknader til § 2-2-, fjerde ledd, utdypes dette: «Med infrastruktur menes egnede lokaler, utstyr, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, tilstrekkelige og egnede IKT-ressurser, nettstøtte, egnet læringsplattform etc. som understøtter studentens læring og læringsmiljø og den faglig ansattes undervisning og forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid.»

Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

I forskriftens § 3-5. Akkreditering av institusjoner punkt 3 er det fastsatt at institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten. I forskriftens merknader til § 3-5. Akkreditering av institusjon er dette utdypet: «Viktige elementer ved institusjonenes organisering og infrastruktur som skal være oppfylt er bl.a. at institusjonene skal ha et tilfredsstillende bibliotek, tilfredsstillende forelesningssaler, utstyr, leseplasser, grupperom osv.»

Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning, jf. Innst. 364 (2016-2017)

Ambisjonen med meldingen er å stimulere til utvikling av en sterkere kvalitetskultur og tydeligere ledelse i norsk høyere utdanning. Meldingen understreker at det fysiske læringsmiljøet ved universiteter og høyskoler er et viktig virkemiddel for å oppnå kvalitet i forskning og høyere utdanning. Videre at måten byggene utformes og brukes på, har stor betydning for hvilke læringsformer og samhandlingsmønstre som utvikler seg. Da bygg og drift av bygg er kostbart, anfører også til å sørge for god utnyttelse av arealene.

Meld St. (2018 – 2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028

I langtidsplanen slås det fast at bygg, utstyr og annen infrastruktur er grunnleggende innsatsfaktorer for å nå de overordnede målene for forsknings- og utdanningspolitikken. Det presiseres i meldingen at langsiktig og strategisk arbeid med bygg og arealer må ses i sammenheng med institusjonenes samlede strategier, mål, planer og prioriteringer, og at styrene er ansvarlig for at lokaler er dimensjonert og innredet for virksomheten som drives. Før institusjonene melder inn behov for bygg og arealer til Kunnskapsdepartementet, skal de ha vurdert hvordan byggebehovet samsvarer med institusjonens overordnede strategi. Meldingen understreker videre at investeringer i universitets- og høyskolebygg skal være kostnadseffektive, men samtidig bidra til klima- og miljøvennlige løsninger. Effektiv utnyttelse og endring i eksisterende lokaler skal alltid vurderes som alternativ til nybygg.

Meld. St. 18 (2014-2015) Konsentrasjon for kvalitet - Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren, jf. Innst. 348 (2014-2015)

Strukturreformen skal styrke kvaliteten på utdanning og forskning og gjøre fagmiljøene sterkere. Strukturen må også legge til rette for at ressursene i sektoren i størst mulig grad brukes på utdanning og forskning. Meldingen slår fast at tilgangen til høyere utdanning skal være god over hele landet, og universitetenes og høyskolenes regionale rolle skal videreutvikles.

3.2 Forventet utviklingstrekk som kan påvirke campusutformingen

3.2.1 Strategisk campusutvikling

I Langtidsplanen for høyere utdanning og forskning (2018-2019) er bygg- og campusutforming framheva som virkemiddel og innsatsfaktor for å bidra til høy kvalitet i forskning og høyere utdanning. Ein campusutviklingsplan skal være eit egna verktøy for å gjere dei riktige prioriteringane i tråd med institusjonenes langsiktige strategiske utvikling. Den skal og være eit verktøy for å sørge for ein god og rasjonell bruk av campusområdet.

Kvalitet i utdanning og forskning handlar i stor grad om gode studieopplegg, forskning og lærekrefter. Utdanning har vorte ein internasjonal konkurransemarknad. Rundt omkring i verda ser vi i aukande grad at attraktive og gode bygg og campusar blir ein potensiell konkurransefordel i kampen om dei beste studentane og forskarane. Det vert satsa meir enn før på å heve kvaliteten også på dei fysiske omgjevnadene. I Danmark har ein til dømes vedteke ei campuslov og utvikla ein eigen metodikk for campusplanlegging.

Gjennom ein campusutviklingsplan blir både aktiviteten ved høgskulane, samhandlinga med lokalsamfunnet og dei fysiske omgjevnadane vurderte og tiltak vert foreslegne.

Ein god høgskule har høg kvalitet på studietilbod og forskning, og ein god campus er ein stad der folk finn seg til rette og bruker aktivt for å studere, men også for å være i lag med studiekollegaer. Då må det vere fleire møteplassar inne og ute og gode areal for læring. Ein god campus er open også for innbyggjarane i samfunnet rundt, og området bør samhandle tett med næringsliv og lokalsamfunn.

3.2.2 Læringsformer, teknologi og utforming av campus og bygninger

Universiteta og høgskulane sine læringsformer er i endring:

- Meir fjernundervisning og MOOC (massive open online courses); ikkje alle studentar er på campus kvar dag
- Meir bruk av teknologi i undervisning og oppgåveløysing
- Mindre bruk av lesesalar, meir bruk av grupperom, meir behov for uformelle møtestadar i «mellomroma».
- Meir studentaktive undervisningsopplegg
- Meir etter- og vidareutdanning

Talet på studentar som tar etter- og vidareutdanning (livslang læring) er framleis relativt lite, men her er det venta vidare vekst i etterspunaden. Tidspunktet for undervisninga, og måten undervisninga går føre seg på, vil vere annleis i vidareutdanninga enn for heiltidsstudentar. Det vil her vere meir aktuelt med kvelds- og helgeundervisning og meir bruk av fjernundervisning basert på IKT. Korleis HVO ligg an i høve til dette blir skildra i kap. **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet..**

Det er høgare forventningar i utdanningssektoren til studentaktive læringsformer. I Meld. St. 44 – «Kultur for kvalitet» står det: «Læring er en aktiv prosess som skjer i samspill og samproduksjon mellom studenter og undervisere og studenter imellom, og ikke ved at studentene passivt mottar informasjon» (s. 51). Dette krev rom som legg til rette for diskisjon og samarbeid, både fysisk og virtuelt.

Dei nemnde endringane har følgjer for korleis bygg og uteområde blir utforma. Bygg og campus bør vere tilpassa den forma for undervisning og bruk som til ei kvar tid er aktuell.

3.2.3 Prognoser for fremtidig studentopptak

Ifølge langtidsplanen for forskning og høgere utdanning har Norge i likhet med andre OECD-land opplevd en kraftig vekst i høgere utdanning. I 1970 var det om lag 50 000 studenter i Norge. I 2017 hadde tallet økt til 257 000. Antall studenter har økt med 37 % i perioden 1997–2016, mest i det siste tiåret. Antall ansatte økte med 63 % i samme periode. Behov for økt kapasitet har betydning for utvikling av campus og tilliggende infrastruktur og velferdstilbud som studentboliger og transport. Ifølge langtidsplanen er det imidlertid ikke sikkert at aktivitetsvekst vil være en like stor driver for utbygging og rehabiliteringer i årene som kommer. Blant annet har Norge hatt betydelig reduksjon av barnefødsler de siste årene, noe som vil gi historisk små ungdomskull om 20 år. SSBs framskrivninger av personer i alderen 18-25 år viser at antall studenter i studiealder forventes å falle fram mot 2040, for så å øke noe igjen. I et 40 års-perspektiv er antallet relativt stabilt.

I analyseperioden 1997-2016 brukt over har Høgskolen i Volda opplevd en studentvekst som er noe høyere enn for sektoren totalt sett, mens veksten i antall tilsette er noe lavere. Antall studenter på Høgskulen i Volda har økt med 44 % i perioden, mens antall ansatte økte med 56 %. I likhet med resten av sektoren forventes det ikke at veksten skal fortsette framover. Befolkningsveksten i regionen

er lav. HVO har ikke gjennomført formelle framskrivninger eller prognoser på antall studenter og ansatte, men ledelsen ved HVO ser for seg stabilitet i studentmassen i fremtiden.

3.2.4 Sosiale forhold og helse og trivsel

SHOT-undersøkelsen (studentenes helse- og trivselsundersøkelse) viste at studentene ved HVO er fornøyd med Volda som studiested. Imidlertid viste undersøkelsen at mange av studentene sliter med psykisk helse, ensomhet og at færre av studentene er fysisk aktive sammenlignet med landsgjennomsnittet. HVO har derfor et ønske om å tilrettelegge bedre for helse, trivsel og idrettsaktiviteter for studentene.

Volda har et høyt aktivitetsnivå i idretts- og kulturlivet, mye drevet av frivillige organisasjoner og lag. Høgskolen og studentene er viktige bidragsytere til kulturlivet og arrangerer blant annet festivaler. En av de viktigste samlingsstedene for studentene er Studenthuset Rokken. Beachvolley og sosiale treff foregår bla på Årneset. I tillegg brukes idrettsarealene ved Mørehallen. Her finnes det bla Skatepark og fotballbaner. Naturen i Volda innbyr også i høy grad til naturopplevelser, friluftsliv og fysisk aktivitet. For Volda kommune er natur, kultur, idrett og frivillig arbeid viktige faktorer for å øke attraktiviteten til stedet og integreringsarbeidet.

Hovedfunn: På campus er det i liten grad tilrettelagt for fysisk aktivitet utover ballbanene. I samtale med studenter ble uteområde ved Berte Kanutte, Ivar Aasen, og hagen foran Kaarstad-huset trukket frem som steder med kvaliteter og der de ønsket å oppholde seg. Prosjektet har fått tilbakemeldinger om at det er behov for flere og bedre møteplasser ute, samt flere servicefunksjoner og aktiviteter på campus.

3.3 Interessentenes behov

Interessentbaserte analyser søker å finne brukernes behov knyttet til utviklingen av HVOs campus, herunder hvilke forventninger studenter og ansatte har til nye undervisningsformer, læringsmiljø og arbeidsplasser. I tillegg inngår en analyse av eksterne aktører, disse inkluderer Kunnskapsdepartementet som eier og premissgiver, lokale og regionale myndigheter, næringslivet og innenfor sivilsamfunnet.

Interessenter

I denne utredningen har vi først og fremst fokusert på interne interessenter samt Volda kommune og gjennomført intervjuer med et utvalg sentrale personer i hver intern interessegruppe.

Ledelsens behov ble avdekket gjennom intervjuer med rektor, prorektor for utdanning og prorektor for forskning og utvikling. For å avdekke de ansattes behov har vi gjennomført intervjuer med vitenskapelig ansatte. I tillegg har vi hentet inn erfaringer fra bruken av campus og innspill fra studenter. I samtalene og intervjuene har fokus vært å kartlegge styrker og utfordringer med dagens campus i Volda. Når det gjelder styrker med dagens campus fremheves høgskolens sentrale plassering i Volda. Noen av avdelingene fremhever en «åpen dør» politikk mellom studenter og ansatte som bidrar til at studentene har tilgang til utstyr 24/7. Berte Kanutte huset trekkes frem og biblioteket fremheves som godt likt av studentene. Biblioteket ved HVO scorer i øvre sjiktet blant universitets- og høgskoleinstitusjoner i antallet primærbrukere per biblioteksårsverk. Blant utfordringene med dagens campus nevner nesten samtlige intervjuobjekter at undervisningsarealene er lite tilrettelagt for nye undervisningsformer og store utfordringer med parkeringskapasiteten på området. Utover dette er det for få fellesarealer som inviterer til sosialt samvær og gruppearbeid. Det mangler en kaffebare og det er en generell mangel på møteplasser.

I prosjektets senere faser har det blitt avholdt informasjonsmøte og workshop med den interne referansegruppa henholdsvis 15.10.19 og 27.11.19. Møte med eksterne interessenter i den eksterne referansegruppa ble avholdt 15.10.19 og et nytt møte med forumet blir avholdt 03.03.20. For få fellesarealer som inviterer til sosialt samvær og gruppearbeid

Følgende tabell gir en oversikt over disse interessentene/aktørene, behov og grad av innflytelse.

Interessent/aktør	Grad av innflytelse	Interesse i prosjektet
Storting/Regjering	Øverste beslutningsmyndighet	God samfunnsøkonomisk nytte God prosjektgjennomføring
Kunnskapsdepartementet	Har overordnet ansvar for den statlige politikken for utdanning og forskning. Har ansvaret for å sikre investeringsmidler.	Sikre gode rammevilkår for HVO Arealbruken skal være nøktern og kostnadseffektiv. Rasjonell bruk av arealene som støtter opp under institusjonens faglig og strategiske prioriteringer. Følge opp at overordnede politiske føringer følges. Meld. St. 4 (2018-19) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning fra KD: Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler har campusutviklingsplaner som tar for seg framtidig utvikling og har en arealstrategi.
Volda kommune; Politisk ledelse	Øverste besluttsende myndighet i kommunen	Sikre en byutvikling som øker Voldas attraktivitet som by og sted. God kommunikasjon og samarbeid med høyskolen som viktig arbeids- og studiested.
Volda kommune; Planavdelingen	Utarbeide kommuneplaner og kommunedelplaner. Behandler reguleringsplan og rammesøknader. Utvikling av planer for egen eiendom. Byplanfaglig etat og rådgiver	Sørge for god arealbruk og byutvikling. Formidle og sikre forholdet til overordnede planer og føringer. Sikre gjennomføring av intensjoner i kommuneplaner og reguleringsplaner.
Volda kommune; Grunneier	Eier og forvalter av eiendom, bygg og parkeringsareal på campus og i områder i tilknytning til campus.	Bygg og uteområder tilrettelagt for god forvaltning og drift. Sikre god utvikling og utnyttelse av potensialer i egen eiendom. Samarbeid med leietakere og andre aktører/brukere i drift og utvikling av eiendommen.
Høgskulen i Volda (HVO) - Rektoratet	Bestiller av campusutviklingsplanen 2.0	Et fremtidsrettet og hensiktsmessig campus (lokaler og områder) som understøtter HVO sin strategi. Et attraktivt campus for studenter, ansatte og næringsliv. Fleksibilitet for endringer i undervisning og arbeidsmetoder, og potensial for økning i kapasitet. Tilfredsstillende økonomi Mer effektiv drift
Ansatte ved HVO	Brukere av campus	Attraktive og hensiktsmessige lokaler som understøtter arbeidet. Fleksibilitet for endringer i undervisning og arbeidsmetoder. Godt transporttilbud og gode mobilitetsløsninger.
Studenter ved HVO	Brukere av campus	Attraktive og hensiktsmessige lokaler for undervisning, individuelt og gruppebasert studentarbeid, veiledning og sosialt. Åpen campus med tilgjengelige tjenester, sosiale møteplasser. Godt transporttilbud og gode mobilitetsløsninger

Studentsamskipnaden	Tjenester til studenter	Drifter kantine, helsetjeneste, barnehage, studenthus, studentboliger mm. Bidra til et godt studiemiljø Utbygger av studentboliger
Stabs- og driftsenheter HVO (Eiendom, IT, ++)	Tilrettelegger for bruk av lokalene og utstyr. Koordinerer aktiviteter på campus.	Sikre en effektiv og sikker drift.
Studentparlamentet ved Høgskulen i Volda	Paraplyorganisasjon for alle studentorganisasjonene ved Høgskulen og ansvarlig for de tillitsvalgte.	Skal sikre studentenes interesser og rettigheter både faglig og sosialt. Sørge for et godt studiemiljø ved HVO.
Tillitsvalgte - studentene (studentrådet)	Representerer studentene. Talerør mellom studenter, studentparlamentet og høgskulen.	Sørge for at studentene har et godt studiemiljø og ivareta studentenes interesser.
Tillitsvalgte - ansatte	Representerer de ansatte.	Sørge for at ansatte har godt arbeidsmiljø
Statsbygg	Eier og forvalter av det meste av eiendomsmassen som benyttes av HVO på vegne av staten.	Bygg og uteområder tilrettelagt for god forvaltning og drift. Samarbeid med leietaker for utvikling av eiendommen. Eier av byggeprosjekt "Nytt mediabygg" for HVO. Sikre at fremtidige planer ikke forringer kvaliteter som kommer med nytt byggeprosjekt.
Statens vegvesen	Ansvarlig for utbygging av ny forbindelse og tunnelløsning for nye E39 ved campus.	Sørge for en god trafikkavvikling i området.
Fylkeskommunen	Skal fremme en ønsket samfunnsutvikling i Møre og Romsdal, ihht mål for regional utvikling.	Sikre god og hensiktsmessig lokalt kollektivtilbud i Volda/Ørsta for fremtiden. Sikre god planlegging av ruteopplegg. Samarbeidspartner for kommune, næringsliv og organisasjoner i fylket.
Møre og Romsdal fylkeskommune - samferdselsavdelinga	Kollektivtrafikk, infrastruktur	Bussruter, busstopp, informasjon.
Statens vegvesen / entreprenør	Bygging av tunell til Ørsta - ved høgskuleområdet	Anleggsfase, omlegging av vegar, riggområde, framtidig parkeringskapasitet
Volda sjukehus (Helse Møre og Romsdal)	Interesse av utvikling av Volda som nabo og felles bruker av noe infrastruktur	Sambruk av tjenester - mobilitet. Økt samarbeid Parkering, gjennomgangstrafikk (bilar, gåande/syklende), betra kollektivtilbod
Øyra barneskule	Skolen grenser til campus og mange av skolens elever ferdes gjennom høgskuleområdet til og fra skolen.	Åpenhet og tilgjengelighet gjennom området. Trafikksikkert område å ferdes gjennom. Sikre fortsatt mulighet for bruk av ballbaner og grønne områder (lekeområdet). HVO Studentar i praksis, lærarar på Øyra skule skal vere praksisrettileiarar/utviklarar i eige fagmiljø
	Lærerutdanningsskule	
Volda ungdomsskule (planlagt nybygg, 2022?)	Selskapet har som primærformål å etablere (bygge) og drifte idrettsarenaen for hallidrett i Volda.	HVO studentar i praksis, praksisrettileiarar Parkering, gjennomgangstrafikk (bilar, gåande/syklende)
Volda campus arena AS	Selskapet har som primærformål å etablere (bygge) og drifte idrettsarenaen for hallidrett i Volda.	Samarbeid mellom Volda campus arena og HVO. Gode adkomstmuligheter og mobilitet i campusområdet. Sambruk av tjenester.

Kunnskapsparken	Nærmeste nabo til campus, samarbeidspartner faglig, mulig sambruk av funksjoner	Parkering, kollektivtrafikk, deling av infrastruktur/kommunikasjon. Grenseflate mellom høgskule og arbeidsliv.
Næringsliv/ samfunnsliv	Interesse av utvikling av Volda og samarbeid med HVO om forskning og utvikling	Sambruk av lokaler og tjenester på campus Økt samarbeid Innovativ forskning og utvikling Interesse for kunnskapsparken på Ivar Aasen-bygget.
Naboer og nærmiljø	Beboere i området, brukere av nærmiljøet	Forutsigbarhet Åpenhet og tilgjengelige tjenester/fasiliteter

4 Mål

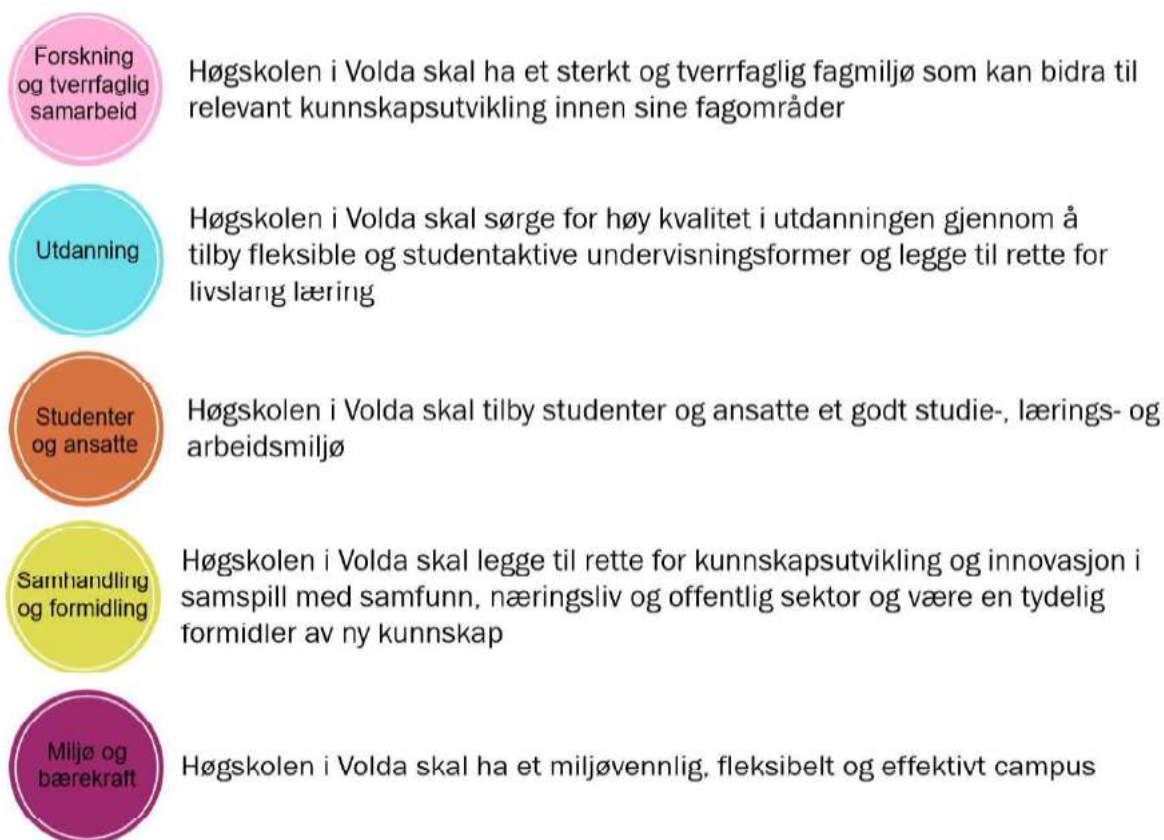
Med utgangspunkt i behovsanalysen er det definert samfunns- og effektmål. Samfunnsmål beskriver hvilken samfunnsutvikling prosjektet skal bygge opp under, og er derfor knyttet til prosjektets virkning på samfunnet. Effektmål er definert som mål for virkninger prosjektet har for brukerne. Brukere i denne sammenheng er definert som Høgskulen i Volda som primære brukere og inkluderer Statsbygg, Volda kommune og Studentsamskipnaden.

Fra interessekartleggingen fremgår det at det er flere aktører som har en relasjon og/eller interesse til prosjektet. Ut fra prioriteringene av deres behov, blir de eventuelt ivaretatt gjennom effektmålene og/eller samfunnsmålene.

I tillegg til målene som er spesifisert under samfunns- og effektmål stilles det en rekke andre samfunnsmessige krav til et bygg. Dette er områder som delvis er regulert gjennom lover og forskrifter eller gjennom etablerte normer.

4.1 Visjon og effektmål

Med utgangspunkt i HVOs samfunnsoppdrag, behovsanalyse og føringer for UH-sektoren er det utviklet fem effektmål:

På neste side utdypes effektmålene med beskrivelser av spesifikk relevans av hvert mål for campusutvikling og med forslag til indikatorer.

		Effekt mål	Campusutviklingens relevans	Indikatorer
E1	Forskning og tverrfaglig samarbeid	HVO skal ha et sterkt og tverrfaglig fagmiljø som kan bidra til relevant kunnskapsutvikling innen sine fagområder.	• Fleksible og funksjonelle arealer med utforming tilrettelagt for digitale verktøy, nye arbeidsmåter og kunnskapsutveksling • Arbeidsplasser som støtter opp under de ansattes arbeidsoppgaver og varierte arbeidsmåter • Arenaer for tverrfaglig samarbeid og sosialt fellesskap	• Antall sampubliseringer • Antall phder
E2	Utdanning	HVO skal sørge for høy kvalitet i utdanningen gjennom å tilby fleksible undervisningsformer og studentaktiv læring og legge til rette for livslang læring	• Fleksible undervisningsarealer som støtter ønskede læringsformer og som gir god integrasjon mellom teori og praksis • Redusere fysiske barrierer, bla. adgangsbegrensning • Egnede og tilstrekkelig med grupperom og fellesarealer nær undervisningsrommene	• Søknadsmasse • Andel førstevalgssøkere • Studiebarometer om læringsutbytte og kvalitet
E3	Studenter og ansatte	HVO skal tilby studenter og ansatte et godt studie-, lærings- og arbeidsmiljø	• Gode samhandlingsarealer for gruppebasert arbeid • Attraktive sosiale møteplasser ute og inne • Fysiske muligheter for studentfellesskap • Arbeidsplasser som støtter opp under de ansattes arbeidsoppgaver • Pedagogisk og enkel brukerorientering på campus og universell tilgjengelighet • Fasiliteter for studentinitierte arrangementer	• Søknadsmasse • Studiebarometer om trivsel • Turnover • Medarbeiderundersøkelser
E4	Samhandling og formidling	HVO skal legge til rette for kunnskapsutvikling og innovasjon i samspill med samfunn, næringsliv og offentlig sektor og være en tydelig formidler av ny kunnskap	• Attraktive møteplasser inne og ute • God brukerorientering på campus • Synlighet av funksjoner og HVOs innholdsproduksjon	• Antall samarbeidsprosjekter som inkluderer eksterne aktører • Antall medieomtaler
E5	Miljø og bærekraft	HVO skal ha et miljøvennlig, fleksibelt og effektivt campus	• Arealeffektiv og tilpasningsdyktig bygningsmasse mht. flerbruk og nye behov • Tilpasningsdyktig, robust og grønt uteområde som oppfordrer til bruk • Økt aktivitet utenfor kjernetiden • Sambruk av arealer og fellestjenester. • Et campus tilrettelagt for miljøvennlig transport, herunder at flere reisende går, sykler og bruker kollektiv	• Antall studenter og ansatte som går, sykler eller bruker kollektiv • Se til KDs 8 forslag til grønne indikatorer

5 Kapasitets- og funksjonsbehov

5.1 Forventet utvikling i student- og ansatt-tall og kapasitetsutfordringer på campus i dag

Høgskulen i Volda har hatt en stor økning i antall studenter og ansatte siden høgskulen ble opprettet gjennom sammenslåing av Volda lærarhøgskule og Distriktshøgskulen i Møre og Romsdal, Volda, i 1994. HVO er blant institusjonene i sektoren som har lavest inntekt per fagansatt gjennom bidrags- og oppdragsaktivitet [Årsrapport HVO, 2018-2019].. Denne aktiviteten har ikke økt i særlig grad de siste årene. Styret ved HVO har iverksatt tiltak for å øke aktiviteten. Videre ser ikke HVO at det vil komme flere konkurrerende aktører til deres faglige tilbud. Basert på dette tror vi ikke det er sannsynlig med redusert aktivitet ved HVO. Spørsmålet er heller om aktivitetsnivået vil holde seg som i dag eller om det kan forventes vekst.

På landsbasis er det ikke forventet vekst i antall personer i studiepliktig alder som tilsier at man kan legge en generell aktivitetsvekst til grunn. Videre er befolkningsveksten i regionen lav. HVO har ikke gjennomført formelle framskrivninger eller prognoser på antall studenter og ansatte, men ledelsen ved HVO ser for seg stabil studentmasse i fremover.

Basert på denne drøftingen legger vi til grunn i campusutviklingsplanen at antall ansatte og studenter ved HVO holder seg på samme nivå som i dag i et 20 års-perspektiv.

5.2 Kapasitets- og funksjonsbehov

Undervisningsrelatert areal

Undervisningsrelatert areal utgjør 9300 m², dette utgjør 30% av totalarealet. Areal per student beregnes av totalarealet på 28290 m² og dette gir 6,7 m²/student gitt nullvekst.

Når Ivar Aasen – huset fraflyttes utgår 4 mye brukte flate undervisningsrom. Med det nye Mediefagshuset vil det komme 7 nye undervisningsrom, men ettersom disse ikke blir tilgjengelig for booking av hele HVO vil de ikke direkte erstatte de 4 rommene som utgår. Med unntak av for de største grupperingene antar vi at Avdeling for mediefag vil kunne dekke store deler av sitt behov for undervisningsrom i eget bygg i 2021. Derfor har vi brukt data fra timeplananalysen for å anslå andelen av totale planlagte timer som bookes av Avdeling for mediefag på campus. Av totalt 22 690,5 bookede timer for undervisningsrom (auditorier og undervisningsrom med flate gulv) fra august 2018 – november 2019 ble 2 998 timer (13% av totalen) booket til emner knyttet til Avdeling for mediefag. Dersom vi antok at Avdeling for mediefag ville kunne dekke hele sitt behov for undervisningsrom i eget bygg i 2021, vil bookingintensiteten på de generelle undervisningsrommene på HVO kunne avta med rundt 13%. Ettersom de fremdeles vil ha behov for de største auditoriene og undervisningsrommene på campus vil bookingintensiteten i realiteten avta med noe mindre enn 13%. Ser man dette i sammenheng med tre av de sju undervisningsrommene i det nye mediefagsbygget, som vil ha 60 % fri kapasitet til resten av høgskulen, vurderer vi at undervisningsromkapasiteten ved HVO ikke vil være verre enn i dag fra 2021. Når det er sagt antyder timeplananalysen at det allerede nå bør iverksettes tiltak for å få ned bookingintensiteten. Vi anbefaler at man fortsetter å måle effektene av implementeringen av en sentral timeplanlegger ettersom det så vidt hadde tredd i kraft da prosjektet begynte. Videre er svært store arealer allerede i dag låst til kategorien spesialarealer og derfor ikke tilgjengelige for generell undervisningsbruk. Denne trenden vil fortsette og styrkes med 4 utgående generelle undervisningsrom og 7 nye undervisningsrom som begrenses til bruk av en avdeling. Vi

anbefaler derfor at HVO tar en runde på spesialarealene. Dette for å se om det finnes potensiale for å øke antallet generelle undervisningsrom gjennom å åpne noen av spesialerommene til generell bruk før man begynner å se på bygningsmessige tiltak.

Det meldes fra ansatte og studenter om mangel på grupperom. Både telling og timeplananalyse underbygger dette. Når Ivar Aasen – huset fraflyttes utgår også 6 grupperom. 2 av disse vil bli erstattet i det nye mediefagsbygget.

Arbeidsplassrelatert areal

I dagens situasjon utgjør arbeidsplassrelatert areal 6227m² (21 % av totalarealet). Med 389 ansatte gir dette 16m²/ansatt, altså litt i overkant av Statens norm for kontorarbeidsplasser på 11-13m²/ansatt¹. I 2021, når det nye mediefagsbygget er flyttet inn i og Ivar Aasen huset er fraflyttet, blir arbeidsplassrelatert areal per ansatt 13,5m²/ansatt.

Høgskulen melder at det vanskelig å plassere inn nye ansatte (stipendiater/gjesteundervisere/forskere). Dagens kontorarbeidsplasser består i hovedsak av cellekontorer. De ansatte er svært fornøyde med egne kontorer og ønsker ikke å miste disse, men pausearealer og sosiale soner er for små og ansatte melder om mangel på dette. Arealkartleggingen viser at det finnes potensiale for å øke kapasiteten for arbeidsplassrelatert areal i dagens bygningsmasse hvis en gjennomfører alternative måter å organisere arbeidsplassene på. I Hans Strøm – huset er det gode muligheter for kombinasjonsløsninger av arbeidsplasser for stipendiater, samhandlingssoner med grupperom og veiledningsrom (for studenter og ansatte) og arbeidsplasser for ansatte og gjesteundervisere/forskere.

Ved en eventuell fremtidig avvikling av paviljongene må det tas nærmere stilling til utforming av arbeidsplasskonsept og om alt arbeidsplassrelatert arealbehov kan dekkes i eksisterende bygningsmasse.

Åpne studentareal og fellesareal

Andelen areal som i dag er tilrettelagt som åpent studentareal er svært lav, 1%. Høgskulen har mye fellesareal og korridorareal som med relativt enkle ombyggings – og/eller møbleringstiltak kan bli studentåpne arealer. Med gode og smarte løsninger kan korridorareal og andre «tomme» arealer bli attraktive steder for sosialt samvær, faglig samhandling og studie. For å få studenter og ansatte til å ta i bruk disse arealene er det viktig å få til en viss variasjon slik at det tilrettelegges for grupper, men også slik at det er godt og naturlig å sette seg ned aleine. Det mest fremtredende eksempelet på et slikt uforløst potensiale er førsteetasjen i Berte Kanutte-huset. Bygningen generelt, og førsteetasjen med kantinen spesielt, er av høy arkitektonisk kvalitet. Rommet er et opplagt samlingspunkt på campus. Her er mye dagslys, god takhøyde og robuste bygningsmaterialer, men møbleringen i kantinen er ensartet og en sitter relativt eksponert. Store deler av arealet står tomt. Hvis hele førsteetasjen, med kantine, bibliotek og servicefunksjoner for studenter sees under ett, finnes det her et enormt potensiale for å lage innbydende studentåpne arealer. Får en til å utvikle Berte Kanutte – huset og andre ledige arealer i de andre husene optimalt, med gode åpne studentarealer, vil dette kunne avlaste trykket på grupperom og ikke minst vil det kunne føre til høyere tilstedeværelse på campus.

Styrking av det nordlige campus

Det nye mediefagshuset vil sammen med Hans Strøm lage et tyngdepunkt/sentrum i sør-østlige ende av Campus. HVO-bygningene er i dag strukturert langs en streng i en litt spredt variant av den

¹ Statens norm for kontorarbeidsplassareal per ansatt på 11-13m², har utgangspunkt i nybygg og er ikke automatisk direkte overførbart til eksisterende bygninger.

tradisjonelle vestlandske rekketunbebyggelsen. Med utgangspunkt i et campus med to satelitter i hver ende klarte Berte Kanutte – huset å binde campus sammen ved å etablere denne gaten eller rekketunstrukturen. Vi ser rekketunstrukturen som en av styrkene ved campus fordi den er stedegen og skaper en variert campus av svært ulike men like viktige bygninger. Derfor mener vi at det er viktig å også styrke den nordlige enden av campus slik at den ikke blir liggende glemt. Å bruke restarealer etter avvikling av bassenget til arealer for studentaktiviteter² og ikke minst å styrke gamle Henrik Kaarstad – husets nærmeste utearealer er eksempler på gode tiltak.

Oppsummering bygningsmassen:

Ved en ombygging av Hans Strøm – huset er det gode muligheter for å løse behov for arbeidsplasser for stipendiater/gjesteanstatter og grupperom/veiledningsrom. Det anbefales å se nærmere på gode kombinasjonsløsninger, gjerne gjennom pilotering.

Ved en eventuell fremtidig avvikling av paviljongene må det tas nærmere stilling til utforming av arbeidsplasskonsept og om alt arbeidsplassrelatert arealbehov kan dekkes i eksisterende bygningsmasse.

Ved å videreutvikle Berte Kanutte – huset og andre ledige arealer i de andre husene optimalt, med gode åpne studentarealer, vil trykket på grupperom kunne minke og ikke minst vil det kunne føre til høyere tilstedeværelse på campus.

Vi ser rekketunstrukturen som en av styrkene ved campus fordi den er stedegen og skaper en variert campus av svært ulike men like viktige bygninger. Derfor mener vi at det er viktig å styrke den nordlige enden av campus.

Analyse av parkeringsbehovet

Det nye mediefagbygget er delvis plassert på arealer som har blitt brukt til parkering, slik at ca. 45 parkeringsplasser blir borte. Med bortfallet av disse plassene blir underdekningen av parkeringsplasser ved HVO på 72 plasser. I rammetillatelsen fra Volda kommune ligger en forutsetning om at Statsbygg skal legge fram et forslag til løsning for permanent parkering for høgskoleområdet innen utgangen av 2020.

Dagens situasjon er at parkeringskapasiteten på høgskoleområdet er fullt utnyttet og vel så det midt på dagen tidlig i uka. Resten av tiden er det noe ledig kapasitet. Når Rotevasstomta (ca. 86 plasser) ikke lenger kan brukes som parkeringsplass vil det, gitt dagens reisevaner, bli en betydelig underdekning. Da må enten etterspørselen etter parkeringsplasser reduseres (endre reisevaner) eller det må bygges flere permanente parkeringsplasser.

Det er ikke ønskelig å bygge ned grøntarealer på høgskoleområdet med parkeringsplasser. Både av hensyn til opplevelseskvaliteter i området generelt, men også av hensyn til biologisk mangfold og overvannshåndtering. For å sørge for tilstrekkelig dekning av parkeringsplasser til egen virksomhet kan Statsbygg på vegne av HVO kjøpe noen av de eksisterende parkeringsarealene av Volda kommune. Dette har også blitt foreslått av Volda kommune. Men siden det pr i dag ikke er noen kontroll med hvem som bruker parkeringsplassene, vil det ikke føre til noen forbedring av parkeringssituasjonen. Et slikt kjøp må følges opp av at tilgangen til parkeringsplassene begrenses til studenter og ansatte ved HVO for at HVOs situasjon skal bli bedre.

² Denne typen funksjon ble sterkt etterlyst av studenter i intervjuene.

HVO ønsker å innføre avgiftsparkering på høgskoleområdet. Volda kommune har utarbeidet et forslag til en parkeringsordning basert på skiltgjenkjenning for studenter og ansatte ved HVO og timebetaling for besøkende. Forslaget er pr januar 2020 sendt til politisk behandling i Volda kommune. **Oppdateres seinere.**

Innføring av en parkeringsordning vil sannsynligvis gi en reduksjon i etterspørselen etter parkeringsplasser. Reisevaneundersøkelsen viser at det er relativt mange av de som kjører bil som bor under 1 km fra høgskolen. Erfaringsmessig er det de som har andre gode transportalternativer som raskest endrer reisevaner når det skjer endringer. I dette tilfellet er alternativet å gå eller sykle uten at det tar vesentlig lenger tid enn å kjøre bil. Dimensjonering av permanent parkering bør derfor vente til etter at parkeringsrestriksjonen er innført.

6 Mulighetsstudie

Arbeidsgruppene har utarbeidet mulighetsstudier som tar utgangspunkt i dagens campus og effektmålene og vurdert mulige utviklingsretninger på campus og relevante konsepter innenfor bygningsmassen og på campusområdet og tilgrensende områder. I dette kapitlet fremheves prinsippene for utvikling av bygg og infrastruktur på campus som er vurdert i mulighetsstudiene. Disse skal drøftes videre før en anbefalt utviklingsretning velges sammen med tiltak som er i tråd denne. Vurderingene gjort i kapittel 5, om kapasitets- og funksjonsbehovene til HVO, vil med høy sannsynlighet stå seg på kort og mellomlang sikt (5-10 år). Campusutviklingsplanen har en utviklingshorisont som er lengre enn dette og derfor må det tas høyde for usikkerheten som slår inn når man begynner å vurdere tiltak på lang sikt. Derfor presenteres det til slutt i kapitlet ulike framtidsbilder for HVO som hver vil utløse forskjellige behov for campusutvikling på lang sikt. For detaljene i mulighetsstudiene og de konkrete tiltakene som foreslås vises det til «**Vedlegg 6: mulighetsstudie for areal, landskap og transport**», utarbeidet av Link Arkitektur og «**Vedlegg 7: mulighetsstudie for bygningsmassen**», utarbeidet av Lerche Arkitekter.

6.1 Innsatsområder

Med utgangspunkt i dagens situasjon har vi identifisert følgende innsatsområder for en utvikling av campus som vil være i tråd med effektmålene:

1 SAMMENKOBLET, KOMPAKT OG HELHETLIG CAMPUS

Med nye byggeprosjekter øst på campus ser vi et skifte i tyngdepunkt av funksjoner langs campusaksen. Campusutviklingsplanen ønsker å styrke alle deler av aksen, med hver sine kvaliteter, med god kobling mellom bygninger og uterom, synliggjøring av de ulike fagmiljøene og god sammenkobling til tilgrensende områder. Studentvandringen på campus mellom de ulike delene sikres med et sterkt sentrum i Berte Kanutte og styrking av randsonene.

2 STERKE FAGFELT OG IDENTITET

Viktige felles- og servicefunksjoner sentreres på campus i Berte Kanutte med god tilgjengelighet for alle. HVO har i dag sterke fagmiljøer i de enkelte bygningene, og campusplanen ønsker å fokusere på kvalitet for arbeids- og studiemiljøet, i og rundt hver enkelt bygning. Økt eksponering av aktiviteter i bygningene i fasadene, i utsmykning, i uterommene, og gjennom skilting mm.

3 AREALOPTIMALISERING

Forutsatt mindre ombygginger kan fremtidig nye behov dekkes innenfor eksisterende bygningsmasse. Å bygge nytt er som oftest mer ressurskrevende enn gjenbruk eller rehabilitering av eksisterende bygninger. Videre medfører ineffektiv arealbruk unødvendig ressursbruk. Vi begrenser miljøfotavtrykket vårt ved å utnytte eksisterende bygningsmasse godt og ved å ikke bygge mer.

4 STUDENTAKTIV LÆRING

Kunnskapsdepartementet forventer at universiteter og høgschooler legger om til mer studentaktive læringsformer. På HVO er det et behov for flere arealer som tilrettelegger for denne formen for undervisning og læring.

5 SAMHANDLING OG SAMBRUK

Det savnes i dag arenaer for samhandling og sambruk, både internt i HVO og med andre aktører.

6 LERBARHET OG SYNLIGHET

Høgskolen skal være synlig i lokalsamfunnet, for studenter og for besøkende. Økt synlighet kan tilrettelegges for økt tverrfaglighet og samhandling.

7 MØTEPLASSER OG ATTRAKTIVE FELLESAREAL

Det er behov for flere møteplasser og samlingssteder på campus for daglige møter og store arrangementer. Både innendørs og utendørs er det potensiale for forbedringer av eksisterende møteplasser og aktivisering av arealer og uterom.

8 MOBILITET

Ansatte velger i hovedsak bilen og mange studenter kjører bil til/fra campus. En del studenter går, men svært få studenter og ansatte reiser kollektivt. Bilen velges fordi den bruker minst tid, det er mest komfortabelt og noen har få andre muligheter. Det skaper blant annet et press på parkeringsarealene på campus. Sykkelandelen ved HVO er lav både for de ansatte og studentene, og reisevaneundersøkelsen viser at få har tilgang til sykkel. Det ligger et potensial i å fremme gange og sykkel til og fra campus spesielt for de som bor i Volda.

9 UTEROM OG OVERVANN

Videreføre konseptet fra campusutviklingsplan 1.0 med en sammenhengende grønnstruktur på campus. Grønne kvaliteter, med økt vegetasjon og variasjon i vegetasjonen tilfører uterommet sesongvariasjoner, mer attraktive omgivelser, økt biologisk mangfold og en bedre overvannshåndtering. Videre kan vegetasjon brukes til å gå skygge, le eller brukes som nyttevekster.

6.2 Vurdering av ulike prinsipper i mulighetsstudien

De to mulighetsstudiene synliggjør sammen tiltak som kan dekke de kartlagte behovene tilknyttet bygningsmassen, landskapet og den fysiske infrastrukturen på høgskulen. Rammen for mulighetsstudiene er definert av gapet mellom dagens situasjon og fremtidig ønsket situasjon (vist gjennom effektmålene). Mulighetsstudiene danner grunnlaget for valg av arealstrategi for fremtidig

arealbruk og utvikling i campusutviklingsplanen. I mulighetsstudiene har det vært vurdert ulike prinsipper og man har i mulighetsstudiene kommet frem til en foreløpig vurdering av prinsippene og ut i fra dette foreslått et hovedgrep. Prinsippene skal drøftes videre for å velge de riktige tiltakene for fremtidens campus HVO. Noen sentrale prinsipper er beskrevet under:

- Å styrke fagmiljø i hvert sitt bygg eller styrke fagmiljø på tvers av bygg
- Å samle fellesfunksjoner eller fordele de over hele campus
- Å styrke ett koblet langstrakt campus eller styrke prioriterte deler

6.3 Ulike framtidsbilder

De ulike framtidsbildene som presenteres under tar utgangspunkt i kapasitets- og funksjonsbehovet beskrevet i kapittel 5. Selv om det forutsettes nullvekst i studenter og ansatte viser behovsanalysen at det er et behov for nye eller endrede arealer i dag. På kort sikt er det nye arealer under bygging, arealer som blir fristilt og arealer som utgår fra HVO sitt campus. Kapittel 5 konkluderer med at den totale arealramme for HVO sin bygningsmasse i 2021 er riktig. Med antatt nullvekst i studenter og ansatte i et 20-års perspektiv kan man videre anta at HVOs totale arealramme også er riktig i et framtidsperspektiv. Men, på lang sikt er dette mye mer usikkert. Et endret politisk landskap i fremtiden kan bety en annen utvikling i regionen enn det som har vært tilfelle de siste årene. Hva skjer om HVO skulle bli sammenslått med en annen høyskole eller universitet? Derfor har vi fremstilt tre ulike framtidsbilder, her beskrevet som scenarioer. I anbefalingen vil det velges ut tiltak for hvert scenario som videre skal være i tråd med de endelige prinsippene for campusutvikling.

Scenario 1 – nullvekstprognosen fra 2020 er fortsatt gjeldende i 2025

Utviklingen i scenario 1 vil ikke føre til store endringer fra 2021 situasjonen, med ombygginger i Hans Strøm huset og Idrettsbygget, der det i 2021 vil stå 4030m² klart til å tilpasses ny bruk.

Campusutviklingsplanen støtter videre opp under behovet for å styrke fellesarealene i Berte Kanutte huset, kantina og biblioteket spesielt. På kort og mellomlang sikt vil det derfor også prioriteres mindre tilpasninger av Berte Kanutte huset. Dersom kapasitets- og funksjonsbehovet fremdeles er likt i 2025 som det var i 2020 skal det prioriteres videre funksjonelle tilpasninger av eksisterende arealer, i alle husene på campus. Det kan i denne sammenheng vurderes om det er aktuelt å leie arealer i den nye Kunnskapsparken for å erstatte Paviljongene og Lettbygget.

Scenario 2 – omstillinger i regionen/strukturereform/annet bidrar til at HVO tildeles nye studieplasser

I scenario 2 har HVO fått tildelt nye studieplasser. Antall studenter og ansatte skal nok en gang vokse. Vurderingene fra kapittel 5 i campusutviklingsplanen gjaldt for nullvekst. HVO har behov for mer areal. I scenario 2 følger utviklingen scenario 1 på kort- og mellomlang sikt, men det planlegges ny bygningsmasse på en av tomtene anbefalt i mulighetsstudien for areal, landskap og transport. Lettbygget og paviljongene, som i dag i stor grad driftes av høyskolen selv utgår og brukere av disse flytter inn i nybygget og/eller leide arealer i den nye Kunnskapsparken.

Scenario 3 – omstillinger i regionen/strukturereform/annet bidrar til at HVO blir mindre

I scenario 3 har antallet studenter og ansatte ved HVO begynt å dale og trenden ser ut til å fortsette fremover. Bevilgningene blir mindre og husleiekostnadene vil ta en større og større del av totalkostnadene. I scenario 2 følger utviklingen scenario 1 på kort- og mellomlang sikt, men arealbehovet har blitt mindre og HVO har behov for å minimere husleiekostnadene. Dette vil man kunne oppnå med mindre ombygginger også i de andre husene for arealoptimalisering/-effektivisering. Lettbygget og paviljongene utgår og brukere av disse flytter inn i ombygde arealer i eksisterende bygningsmasse.

7 Arealstrategi

Kommer...

Referanser

DBH. *Database for statistikk om høgre utdanning.* 2019

Høgskulen i Volda, *Årsrapport 2018-2019.* 2019

Kunnskapsdepartementet. *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019-2028.* 2018.

Kunnskapsdepartementet. *Konsentrasjon for kvalitet i høyere utdanning.* 2014.

Kunnskapsdepartementet. *Kultur for kvalitet i høyere utdanning.* 2016.

Kunnskapssenter for utdanning . *Campusutforming for undervisning, forskning, samarbeid og læring.* 2017.

Lerche Arkitekter, *Vedlegg 2 - Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda, Funksjonskartlegging bygningsmasse.* 2019

Lerche Arkitekter, *Vedlegg 5 - Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda, Egnethetsanalyse bygningsmasse.* 2019

Lerche Arkitekter, *Vedlegg 7 - Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda, Mulighetsstudie for bygningsmassen.* 2020

Link Arkitektur, *Vedlegg 1 – Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda, Stedsanalyse.* 2019

Link Arkitektur, *Vedlegg 6 - Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda, Mulighetsstudie for areal, landskap og transport.* 2020

Multiconsult, *Vedlegg 3 - Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda, Reisevaneundersøkelse.* 2019

Statistisk sentralbyrå, <https://www.ssb.no/befolkning/statistikker/folkfram/aar>. 2018

Statsbygg, *Vedlegg 4 - Campusutviklingsplan for Høgskulen i Volda, Analyse av arealbruk.* 2019

STATSBYGG
ADRESSE P.b. 8106 Dep. N-0032 Oslo
BESØKSADRESSE Biskop Gunnerus gate 6

TLF. 815 55 045
NETT statsbygg.no
E-POST postmottak@statsbygg.no

